

TILAILMEOHJEISTO

Opasteet

SENAATTI

KAKADU

Sisällysluettelo 1/2

1. JOHDANTO	4	3. KIINTEISTÖN OPASTEET	19	4. TOIMISTOTILOJEN OPASTEET	30
1.1 Yhteisten työympäristöjen visio	5	3.1 Ulko-opasteet	20	4.1 Tilaopasteet	31
1.2 Tavoitteet, hyödyt ja soveltaminen	6	3.1.1 Julkisivun valomainokset	20	4.1.1 Tilojen nimet	31
1.2.1 Tavoitteet ja hyödyt	6	3.1.2 Ulkokylttiopasteet	21	4.1.2 WC-opasteet	32
1.2.2 Osallistaminen.	6	3.1.3 Sisäänkäyntien teippaukset	23	4.1.3 Sosiaalitilojen opasteet	33
1.3 Yhteystiedot	7	3.1.4 Pysäköintitilat ja pyöräparkit.	24	4.1.4 Logo-opasteet.	34
2. TOIMISTOTILOJEN OPASTUKSEN ILME	8	3.2 Kulkuopasteet.	25	4.2 Kalusteopasteet.	35
2.1 Opastuksen periaatteet.	9	3.2.1 Karttaopasteet.	25	4.2.1 Lokerikot	35
2.1.1 Ohjeet suunnittelijalle ja tilaajalle.	9	3.2.2 Kylttiopasteet	26	4.2.2 Kierrätyskalusteet.	36
2.1.2 Visuaalinen ilme ja brändielementit	12	3.2.3 Opastepyloni.	26	4.2.3 Keittiö- ja kahvilakalusteet	36
2.1.3 Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus	15	3.2.4 Kerrosopasteet	27	4.3 Digiopasteet	37
2.1.4 Vastuullisuusperiaatteet.	15	3.2.5 Kerrosnumerot	28	4.3.1 Diginäytöt	37
2.1.5 Opastepohjapiirrokset.	16	3.2.6 Hissiopasteet.	28	4.3.2 Infonäytöt.	37
2.1.6 Opasteiden määräluettelo	17	3.3 Lakisääteiset opasteet	29	4.4 Vaihdeettavat opasteet ja ilmoitukset	38
2.1.7 Opasteohjeisto	18	3.3.1 Turvallisuusopasteet	29	4.4.1 Tilankäyttöohjeet	38
		3.3.2 Ovinumerointi	29	4.4.2 Tilaetiketit.	38
				4.4.3 Kehykset ja standit	39
				4.5 Opasteikonit.	40

Sisällysluettelo 2/2

- 4.6 Lasiseinäteippaukset 41**
- 4.6.1 Puolipeittävä teippaus. 42
- 4.6.2 Peittävä teippaus 43
- 4.6.3 Huomioteippaus 44

1. Johdanto

1.1 Yhteisten työympäristöjen visio

Taustaa

Tämä ohjeisto on syntynyt tarpeesta löytää yhdenmukaisia ratkaisuja toimistotilojen suunnitteluun. Ohjeiston sisältö on sovellettavissa erilaisiin ympäristöihin tilan tai kiinteistön koosta, sijainnista tai käyttäjästä riippumatta.

Kun opastus on toteutettu yhdenmukaisesti, on tilan käyttöliittymä jo entuudestaan tuttu paikasta riippumatta. Tämä osaltaan edistää yhteisten toimistotilojen muodostumista.

Ohjeisto on toteutettu hyödynnettäväksi ja sovellettavaksi hankekohtaisesti sekä suunnittelijoille että Senaatti-kiinteistön asiantuntijoille.

Helposti sovellettavissa oleva ohjeisto mahdollistaa myös kohdekohtaisen ilmeen säilymisen esimerkiksi arkkitehtuurin tai käyttäjien toiveiden lähtökohdista.

1.2 Tavoitteet, hyödyt ja soveltaminen

1.2.1 Tavoitteet ja hyödyt

Selkeää suunnittelua

Opasteiden tilailmeohjeisto tukee tilojen yhtenäisen ilmeen muodostumista. Selkeät raamit vapauttavat voimavarat käyttäjälähtöisen työskentelyn mahdollistamiseen ja kohteen yksilöllisyyden korostamiseen.

Tehokasta suunnittelua

Suunnittelijoiden resursseja keskitetään tehokkaammin, kun usein toistuvat asiat perustietoineen ja tavoiteltu kokonaistunnelma löytyvät valmiiksi ohjeistosta.

Vastuullista, turvallista ja esteetöntä suunnittelua

Yhteinen ohjeisto varmistaa, että yleispätevät asiat toteutuvat tasalaatuisesti muut konseptit huomioiden. Tämä ohjeisto on laadittu vastuullista suunnittelua, toteutusta ja valintoja silmälläpitäen.

Tutustu tarkemmin Senaatti-kiinteistöjen esteettömyyden vähimmäisvaatimukseen Valtion toimitilojen suunnitteluohjeesta, kohdasta **esteettömyys** sekä Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä -sivustolta **tästä**.

1.2.2 Osallistaminen

Erilaisissa työpajoissa toteutettava osallistava opastussuunnittelu mahdollistaa käyttäjien ja suunnittelijan yhteistyön myötä lopputuloksen, jossa käyttäjän tarpeet, toiminnallisuus ja visuaalisesti tavoitellun mukainen tunnistettava ilme toteutuu.

Suunnittelija nivoo yhteen tilan visuaalisen kokonaisuuden ja siellä olevien eri elementtien välisen tasapainon käyttäjätyöpajoissa tunnistettavien ohjenuorien mukaan. Tehtävien suunnitteluvalintojen määrä voi vaihdella muutoksen laajuudesta riippuen paljonkin, mutta tavoite siitä riippumatta on osallistaa tilojen käyttäjät mukaan prosessiin.

Työpajojen määrä suhteutetaan muutoksen laajuuteen. Käyttäjätyöpajojen antia parhaimmillaan on yhteiseen työympäristöön valmistautuminen ja siihen sitoutuminen. Senaatti-kiinteistöt hyödyntää sähköisiä alustoja osallistamiseen.

Esimerkkejä osallistavasta opastesuunnittelusta:

- Tarvittavien opastesisältöjen tunnistaminen
- Tarvittavien tilaohjeistuksien sisällön tuottaminen
- Tilanimien ideointi ja valinnat
- Lasiseinäteippausten valinnat annetuista vaihtoehdoista

1.3 Yhteystiedot

Tilailmeohjeen on laatinut Kakadu Oy yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen työryhmän kanssa vuonna 2022-2023. Tiedustelut ja yhteydenotot:

Vastuuhenkilö, Senaatti-kiinteistöt

Heli Blomberg
heli.blomberg@senaatti.fi
040 680 8183

2. Toimistotilojen opastuksen ilme

2.1 Opastuksen periaatteet

2.1.1 Ohjeet suunnittelijalle ja tilaajalle

Opasteohjeiston tarkoituksena on varmistaa riittävä ja laadukas opastus valtion toimitilakiinteistöissä, helpottaa suunnittelijoiden työtä sekä ohjaamista, ja suoraviivaistaa toimintaa urakan eri vaiheissa. Ohjeistoon on listattu ja määritelty valtion toimitilakiinteistöjen ja yhteisten työympäristöjen tarpeelliset opastemallit sekä lasiseinäteippaukset. Opasteiden sisältö suunnitellaan aina kohdekohtaisesti tätä ohjeistoa ja ohjeellisia toteutusaineistoja hyödyntämällä. Opastesuunnitelmaa tehtäessä on hyvä tarkastella myös Rakennustiedon Kiinteistön opasteet -RT-korttia.

Urakkalaskenta

Opastelistausta ja ohjeellisia suunnitelmia ja materiaaleja voi hyödyntää urakkalaskentavaiheessa antamaan suuntaa tarvittavalle opastemäärälle. Urakkalaskentaa varten tehdään:

Opastepohjapiirrokset⁽¹⁾, joihin merkitään eri opasteiden sijainnit kerroksissa.

Opasteiden määräluettelo⁽²⁾, josta tulee ilmi kuinka monta erilaista opastemallia tehdään, sekä niiden kappalemäärät, mitat ja materiaalit.

Urakka-aineiston perusteella saadaan hinta-arvio opastekonaisuuden toteutukselle ja asennukselle.

Toteutussuunnittelu ja osallistaminen

Opasteiden toteutusta varten määritellään tarvittavien opastemallien sisällöt, joiden määrittelemisessä hankkeen ohjausryhmä ja tilankäyttäjät ovat mukana. Tilankäyttäjiä voi osallistaa esimerkiksi neuvotteluhuoneiden nimeämiseen ja tiloissa tarvittavien ohjetekstien tuottamiseen.

Toteutusta varten suunnittelija valmistelee aineistot, joiden mukaan opastetoimittaja pystyy valmistamaan ja asentamaan opasteet ja teippaukset. Opastetoimittaja tarvitsee:

Opasteohjeiston⁽³⁾, joka sisältää opastelistauksen, opastepohjapiirrokset sekä opastekohtaiset suunnitelmat.

Toteutusaineistot⁽⁴⁾, jotka suunnitellaan Adobe Illustratori-lla ja toimitetaan vektorigrafiikkana .ai tai .pdf -muodossa. Opasteikonit lisäksi .svg ja/tai .png muodossa.

Opasteiden määräluettelon⁽²⁾.

(1) (2) (3) (4) Esimerkkikuvat aineistosta seuraavalla sivulla.

Ohjeelliset suunnitteluaineistot

Opastemalleista, määräluettelosta sekä opasteohjeistosta on tehty ohjeelliset aineistot, joita voi hyödyntää osin suoraan, tai esimerkkinä opasteita suunnitellessa.

2.1.1 Ohjeet suunnittelijalle ja tilaajalle

(1) Opastepohjapiirotset (ks. kohta 2.1.5)

Kiinteistö ja valtion työympäristö

A. Ulko-opasteet

A1

Julkisivun seinäopaste

A2

Pääsisäänkäynnin kylttiopaste

A3

Pääsisäänkäynnin oviteippaukset

A4

Sisäänkäyntien oviteippaukset

B. Kiinteistön kulkuopasteet

B1

Opasteteippaukset

B2

Karttaopaste

B3

Seinäkylltti

B4

Ripustettava kyltti

B5

Kerrostaulu

B6

Hissiopaste

B7

Kerrosnumero

C. Tilamerkinnt

C1

Tilanimiteippaus

C2

Tilanimikylytti

C3

WC

C4

Esteetön WC

C5

Suihkutila

C6

Kisällinkyltti

D. Kalusteopasteet

D1

Lokerikkojen numerointi

D2

Kierrätyspisteiden teippaukset

D3

Keittiökaappien teippaukset

E. Digiopasteet

F. Tilankäyttöohjeet

F1

Tilankäyttöohje / taulu

F2

Tilankäyttöohje / teippaus

F3

Tilankäyttöohje / pöytäteline

G. Lasiseinäteippaukset

G1

Huomoteippaus (pistätymistilat, lasiovet, muut lasiseinät)

G2

Näkösuojateippaus / työtilat (kaikkiin neuvotteluhuoneisiin)

Lakisäätöiset opasteet

1

Tilanimerointi (jokaiseen oveen arkkitehdin oviuettelon mukaan)

2

Pelastusopasteet (pelastussuunnitelman mukaisesti niille määritellyille paikoille)

SENAATTI-KIINTEISTÖT / JOENSUUN VIRASTOTALO

8

OPASTEET JA TEIPPAUKSET / URAKKALASKENTA 30.6.2022

(2) Opasteiden määräluettelo (ks. kohta 2.1.6)

ASIAKIRJA

Opasteluettelo

PROJEKTI

SENAATTI-KIINTEISTÖT

Joensuun virastotalon opasteet

KOHTEEN OSOITE

Kauppakatu 40

80100 Joensuu

VAIHE

Urakkalaskenta

HUOM!

Luettelossa esitetty alustavat opastemallit, määrät, mitat ja materiaalit, suunnitelmat tulevat tarkentumaan.

SENAATTI

SUUNNITTELUALA

SIS

PÄIVÄYS

30.6.2022

ONKO KYSYTTÄVÄÄ? VASTAAMME MIELELLÄMME:

Kakadu Oy

Kaikkakatu 2 C

00530 Helsinki

Puh. 050 471 0588

Puh. 050 436 3206

petri@kakadu.fi

(3) Opasteohjeisto (ks. kohta 2.1.7)

C3 WC

WC

Mitat

w 100 x h 100 mm

Materiaali

MDF-levy, kuvio kaiverrettu

Asennus

Vahvalla kaksipuoleisella tarralla seinään

Suunnitelma tarkentuu.

SENAATTI-KIINTEISTÖT / JOENSUUN VIRASTOTALO

C4 Esteetön WC

Mitat

w 100 x h 100 mm

Materiaali

MDF-levy, kuvio kaiverrettu

Asennus

Vahvalla kaksipuoleisella tarralla seinään

Suunnitelma tarkentuu.

SENAATTI-KIINTEISTÖT / JOENSUUN VIRASTOTALO

C5 Suihkutila

Mitat

w 100 x h 100 mm

Materiaali

MDF-levy, kuvio kaiverrettu

Asennus

Vahvalla kaksipuoleisella tarralla seinään

Suunnitelma tarkentuu.

SENAATTI-KIINTEISTÖT / JOENSUUN VIRASTOTALO

1. kerros / pohjoispääty

SENAATTI-KIINTEISTÖT / JOENSUUN VIRASTOTALO

11

OPASTEET JA TEIPPAUKSET / URAKKALASKENTA 30.6.2022

LUITTERA	TYYPPI	MATERIAALIT	MITAT	MAARA	YKSIKKÖ	h HINTA € / ALV 0 %	TOT € / ALV 0%	HUOM
A. ULKO-OPASTEET								
A1	Julkisivun seinäopaste	Teline ja kyltti maalattua terästä, LED-taustavalaistus	w 2700 x h 6000 mm	1	kpl	0,00	0,00	
A2	Pääsisäänkäynnin kylttiopaste	Maalattu teräs	w 2700 x h 3030 mm	1	kpl	0,00	0,00	
A3	Pääsisäänkäynnin oviteippaukset	Muotoonleikattu siirtokalvotepsi, PVC-vapaa materiaali	w 500 x h 500 mm	8	kpl	0,00	0,00	
A4	Sisäänkäyntien oviteippaukset	Muotoonleikattu siirtokalvotepsi, PVC-vapaa materiaali	w 500 x h 200 mm	5	kpl	0,00	0,00	
B. KIINTEISTÖN KULKUOPASTEET								
B1	Opasteteippaukset	Muotoonleikattu siirtokalvotepsi, PVC-vapaa materiaali	w 500 x h 200 mm	12	kpl	0,00	0,00	
B2	Karttaopaste	MDF-levy johon tasotulostettu kerroskartta, reunat viimeistelty saarivillalla	w 1000 x h 800 mm	4	kpl	0,00	0,00	
B3	Seinäkylltti	MDF-levy, teksti kaiverrettu, reunanauhassa saarivilla	w 600 x h 200 mm	6	kpl	0,00	0,00	
B4	Ripustettava kyltti	MDF-levy, teksti kaiverrettu kyltin molemmin puolin, reunanauhassa saarivilla	w 800 x h 180 mm	15	kpl	0,00	0,00	
B5	Kerrostaulu	Takirakenne metallis, saarivilluutettu ja valkoinen MDF-levy, reunanauhassa saarivilla. Tekstit irto kirjainteipin.	w 600 x h 1200 mm	4	kpl	0,00	0,00	
B6	Hissiopaste	Kevyt levy materiaali = pintaan tarraa johon tulostettu teksti	w 300 x h 600 mm	1	kpl	0,00	0,00	
B7	Kerrosnumero	MDF-levy, muotoonleikattu, reunanauhassa saarivilla	w 600 x h 600 mm	10	kpl	0,00	0,00	
C. TILAMERKINNÄT								
C1	Tilanimiteippaukset	Muotoonleikattu siirtokalvotepsi, PVC-vapaa materiaali	w 500 x h 200 mm	190	kpl	0,00	0,00	
C2	Tilanimikylytti	Muotoonleikatut kirjaimet MDF-levystä, reunanauhassa saarivilla	w 600 x h 100 mm	4	kpl	0,00	0,00	
C3	WC	MDF-levy, kuvio kaiverrettu	w 100 x h 100 mm	40	kpl	0,00	0,00	
C4	Esteetön WC	MDF-levy, kuvio kaiverrettu	w 100 x h 100 mm	17	kpl	0,00	0,00	
C5	Suihkutila	MDF-levy, kuvio kaiverrettu	w 100 x h 100 mm	5	kpl	0,00	0,00	

OPASTELUETTELO

Senatti-Kiinteistöt

Joensuun virastotalo

2/8

KAKADU OY

4.7.2022

(4) Toteutusaineisto

Kaikki materiaalit on hyvä käydä läpi suunnittelijan ja opastetoimittajan yhteisessä tapaamisessa tai kohdekierroksella.

SENAATTI-KIINTEISTÖJEN TILAILMEOHJEISTO

10

©KAKADU OY 2023

2.1.1 Ohjeet suunnittelijalle ja tilaajalle

Suunnitelman läpikäynti

Avoin kommunikaatio ja yhteistyö opastetoimittajan sekä asentajien kanssa on avain onnistuneeseen toteutukseen.

Opastesuunnitelma on hyvä käydä läpi opastetoimittajan kanssa kohteessa, mielellään urakan vaiheessa jossa välisenät ja ovet on jo asennettu. Tässä kohtaa on vielä mahdollista tehdä muutoksia esimerkiksi opasteiden asennuspaikkoihin. Kohdekierros ja suunnitelmien tarkastelu varmistavat sen, että eri osapuolilla on yhteisymmärrys toteutuksen vaatimista aineistoista, aikataulusta ja toimenpiteistä.

Malliasennukset

Kun opasteiden sijainnit on tarkistettu ja tarkistusmitattu, tilataan malliasennukset. Lasiseinäteippauksista toteutetaan vähintään 1000 mm leveä malliteippaus, joka asennetaan kohteeseen ja katselmoidaan sekä hyväksytään käyttäjän toimesta. Tällä varmistetaan teippauksen riittävä peittävyys ja sopivuus ympäristöönsä. Erilaisista opastetyypeistä voi myös teettää mallikappaleita, jotka katselmoidaan sekä hyväksytään käyttäjän toimesta.

Toteutus ja asennus

Malliasennusten ja toteutusten hyväksymisen jälkeen opasteet ja teippaukset viedään tuotantoon. Valmiit opasteet asennetaan opasteohjeiston sijaintien ja mittojen mukaisesti oikeille paikoilleen. Opasteiden tulisi olla viimeisten tilaan tehtävien asennusten joukossa, sillä ne tulevat valmiiden pintojen päälle.

Mahdollisuuksien mukaan suunnittelija voi olla mukana opasteiden asennuksessa varmistamassa opastesuunnitelman mukaisen toteutuksen. Asentaessa saattaa tulla ilmi myös viime hetken muutoksia, joihin on hyvä reagoida välittömästi.

Valmiit asennukset katselmoidaan ja mahdolliset korjaukset, muutokset tai lisäykset viestitään opastetoimittajalle.

Käyttöönoton jälkeen

Kun tilat ovat olleet käyttäjän hallussa, voi ilmetä lisäopastuksen tarpeita. Niitä varten tilat voi katselmoida käyttäjän kanssa noin 3-6 kk käyttöönoton jälkeen.

Opasteiden päivitys

Opasteet on suunniteltu päivitettäväksi niin, että niiden uusiminen onnistuu mahdollisimman vähäisillä materiaaleilla ja työmäärällä. Opastekokonaisuutta suunnitellessa päivitettävyys on huomioitava erityisesti niiden opasteiden kohdalla, joissa on vaihtuvaa sisältöä; esimerkiksi vuokralaiset tai tilojen nimet ja käyttötarkoitukset.

Opasteiden päivitystarpeissa kiinteistöpäällikkö on yhteydessä kiinteistön opasteet toteuttaneeseen opastetoimittajaan, joka osaa määritellä vaatiiko päivityksen tekeminen suunnittelutyötä.

Käytöstä poistetut kyltit ja teippaukset suositellaan kierrätettäväksi energiajätteenä tai lajiteltuna materiaalin mukaan.

2.1.2 Visuaalinen ilme ja brändielementit

Muotokieli

Opasteet koostuvat Senaatti-kiinteistöjen ilmeestä johdetuista geometrisistä muodoista, jotka sopivat monenlaisiin ympäristöihin. Muotokieli pysyy samanlaisena riippumatta opasteiden toteutusmateriaaleista tai -väreistä.

Typografia

Opasteissa käytettävä fontti on **Lyyra Standard**. Suomenkielinen teksti ladotaan Bold-leikkauksella, ruotsin- ja englanninkielinen teksti Regular-leikkauksella.

Esimerkki opasteiden muotokielestä

2.1.2 Visuaalinen ilme ja brändielementit

Värit

Opasteiden perusvärinä käytetään Senaatti-kiinteistöjen tumman sinistä taustaväriä ja valkoista tekstiä. Toisena suositusvärinä on mustanharmaa tausta ja vaalean harmaa teksti (esim. tausta 85% musta, teksti 5% musta). Kolmas suositusvaihtoehto on toteuttaa opasteet puupintaisina, sointuen tilan muiden puupintojen kanssa. Tällöin sisällön voi toteuttaa esimerkiksi kaiverrettuna.

Opasteiden väritystä ja materiaalivalintoja voi varioida myös tilailmeeseen ja kiinteistön arkkitehtuuriin sopivaksi.

Tumman sinisen värin määritykset:

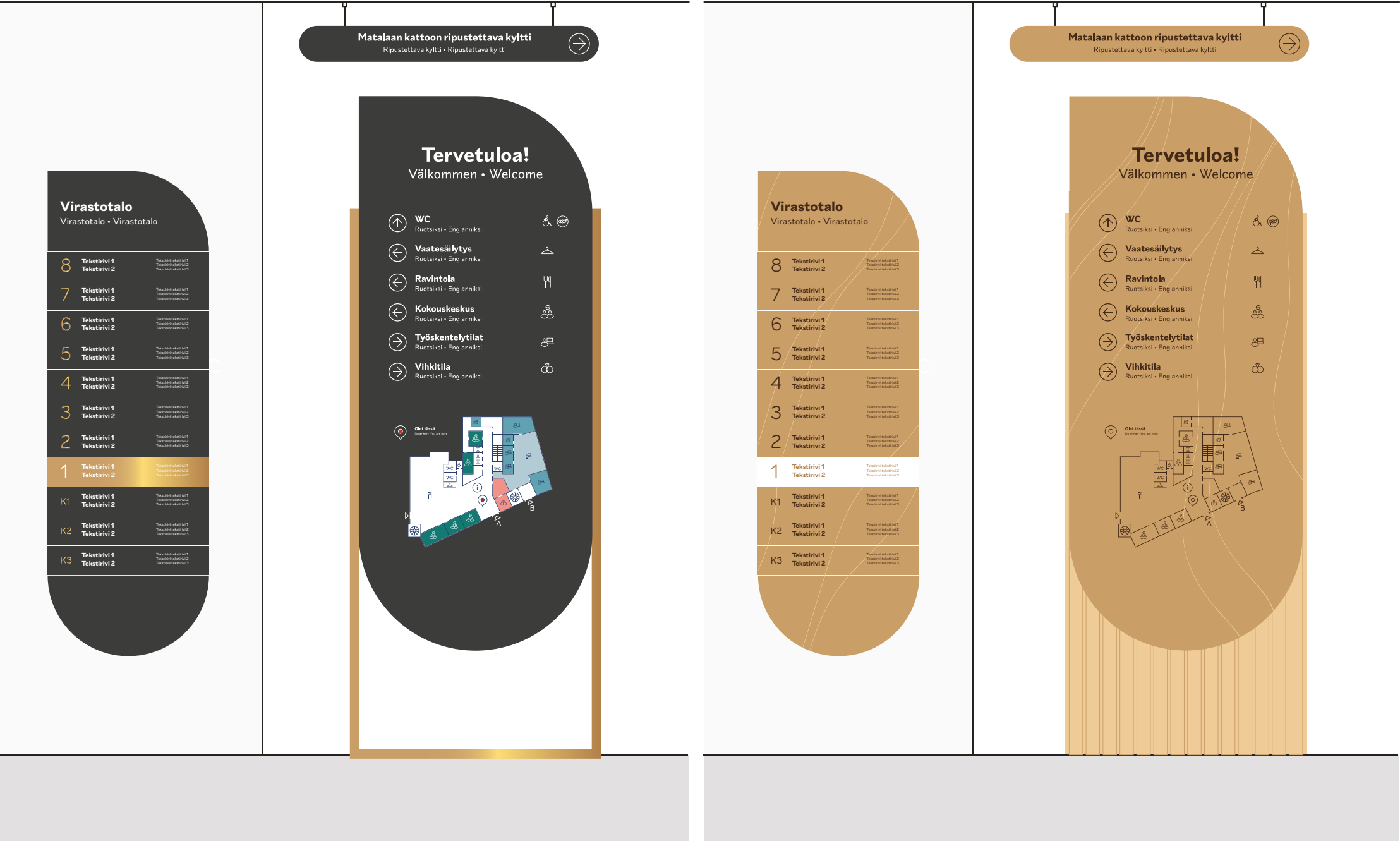
PMS 534 C

RAL 5003 Saphirblau

Tarrakalvon sävy Image Perfect 5752 Navy Matt

Tarrakalvon sävy Oracal 562 M Deep Sea Blue

Esimerkki opasteiden vaihtoehtoisesta väriytyksestä ja materiaalivalinnoista

2.1.2 Visuaalinen ilme ja brändielementit

Esimerkki opasteiden sijoittumisesta tilaan

2.1.3 Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus

Tekstin luettavuus

Opasteteksteissä luettavuus on varmistettava riittävällä koolla ja kontrastilla. Tarkista ajantasaiset suositukset tekstin koosta Kiinteistön opasteet RT-kortista. Luettavuutta helpottaa tumma tausta ja vaalea teksti.

Opasteiden sijoittaminen

Useimmat opastekyltit ja -teippaukset sijoitetaan keskimääräiselle katseen korkeudelle, noin 1400-1500 mm korkeudelle lattiasta. Tilojen merkinnät (esim. WC-kyltit) sijoitetaan oven viereen sen avautumispuolelle. Katselukorkeuden yläpuolella voivat olla esim. katosta ripustettavat kylttiopasteet – muista tällöin varmistaa riittävä kirjainkorkeus. Karttaopasteissa huomioarvoista on kartan sijoittaminen todenmukaisesti ja oikein päin suhteessa opasteen sijaintiin (ks. kohta 3.2.1).

Näkövammaisten opastus

Näkövammaisten opasteita (mm. lattian kohomerkitöjä ja pistekirjoitusopasteita) suunnittelee ja valmistaa esimerkiksi Avaava (avaava.fi).

Liikuntarajoitteiset ja pyörätuolin käyttäjät

Kiinteistön esteettömät kulkureitit tulee merkitä selvästi. Jos esteetön reitti sisätiloihin on muualla kuin pääsisäänkäynnin kautta, reitti sinne esitetään suuntaopasteella ja merkitään pyörätuolitunnuksella.

Sukupuolen moninaisuus

Senaatti-kiinteistöjen opastesymboleissa ei käytetä binäärisiä hahmoja, vaan esimerkiksi WC-tilat merkitään WC-kirjaimin. WC-tilat ovat pääosin sukupuolineutraaleja. Sosiaalitilat voi jaotella naisten ja miesten tiloiksi, mutta sukupuolineutraali tila tulisi myös osoittaa sitä tarvitseville. Binääristen N- ja M-merkintöjen rinnalla voidaan käyttää sukupuolineutraali-symbolia.

Käytettävät kielet

Opastuksen pääkieli on suomi, joka merkitään opasteisiin ensimmäisenä. Toisina kielinä lähtökohtaisesti ruotsi ja englanti. Käytettävät kieliversiot ja niiden keskinäinen tasaver-taisuus sovitaan aina hankkeen ohjausryhmässä huomioi-den mm. yhteisen palvelupisteen maantieteellinen sijainti. Tarvittaessa toinen kieliversio voidaan nostaa samankokoiseksi suomen kanssa.

Opastuksen saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta konsultoi esimerkiksi Riesa (riesa.io).

2.1.4 Vastuullisuusperiaatteet

Materiaalit

Materiaaleissa suositetaan kierrätettäviä ja ympäristöystävällisiä materiaaleja. Opastekylttien perusrakenteessa käytetään levymateriaalia (esim. metalli, magneettivuota tai MDF-levy), johon kiinnitetään mattapintaiselle tarrakalvolle (esim. Oracal 562 M) valkoisella värillä tulostettua tekstiä. Lasipinnoissa käytetään irtokirjainteippauksia ja lasiseinissä kirkkaalle kalvolle tulostettua näkösuojateippausta, joihin on saatavilla PVC-vapaata tarrakalvoa. Materiaaleja ja toteutustapaa voi varioida tilailmeeseen sopivaksi, kunhan materiaalien kierrätettävyys ja opasteiden päivitettävyys toteutuvat.

Kierrätys

Käytöstä poistetut kyltit ja teippaukset kierrätetään energijätteenä tai lajitellaan materiaalin mukaan.

2.1.5 Opastepohjapiirrokset

Mikä?

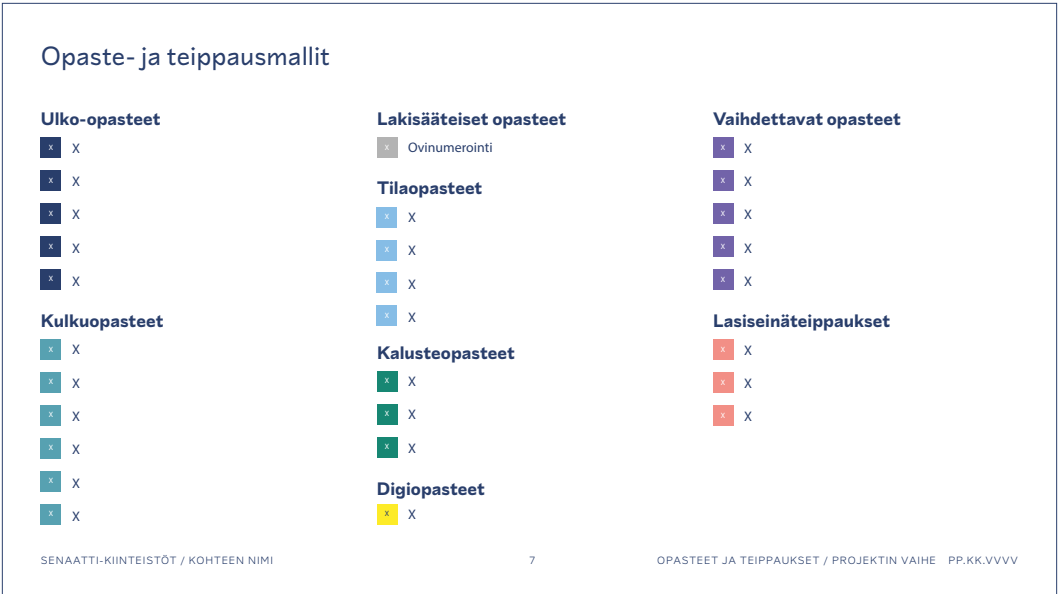
Opastepohjapiirroksen merkitään eri opastemallien sijainnit kiinteistön eri kerroksissa ja tiloissa.

Miksi?

Opastepohjapiirroksen avulla hahmotetaan opastamisen ja erilaisten kylttien sekä teippausten paikat, joiden perusteella voidaan laskea opastemallien määrät urakkalaskenta- ja tarjousaineistoja varten. Opastepohjapiirrokset ovat tarpeen myös asennusvaiheessa.

Miten?

Eri opastemallit koodataan numeroin (esim. 1, 2A, 2B, 3, jne.) ja värein (ks. esimerkki). Opastepohjapiirroksen pohjaksi käy esimerkiksi irtokalustepohjapiirros, joka on hyvä tuoda aineistoon mustavalkoisena jotta opastemerkinnät erottuvat pohjasta selkeästi. Opastemallit sijoitetaan pohjaan niille kuuluville paikoilleen. Opastepohjapiirroksen voi tehdä InDesignissa, tai AutoCadissa / ArchiCadissa. Tässä käytetty esimerkki on tehty InDesignissa.

Eri suunnittelukohteissa voi olla erilaisia tarpeita ja opastemallien määrä vaihtelee suuresti. Opasteiden värit voi jaotella yllä olevan esimerkin mukaisesti, ja numeroinnin juoksutuksen voi aloittaa esimerkiksi näin:

1 Ulko-opasteet

1A Valo-opaste

1B Ulkokylttiopaste

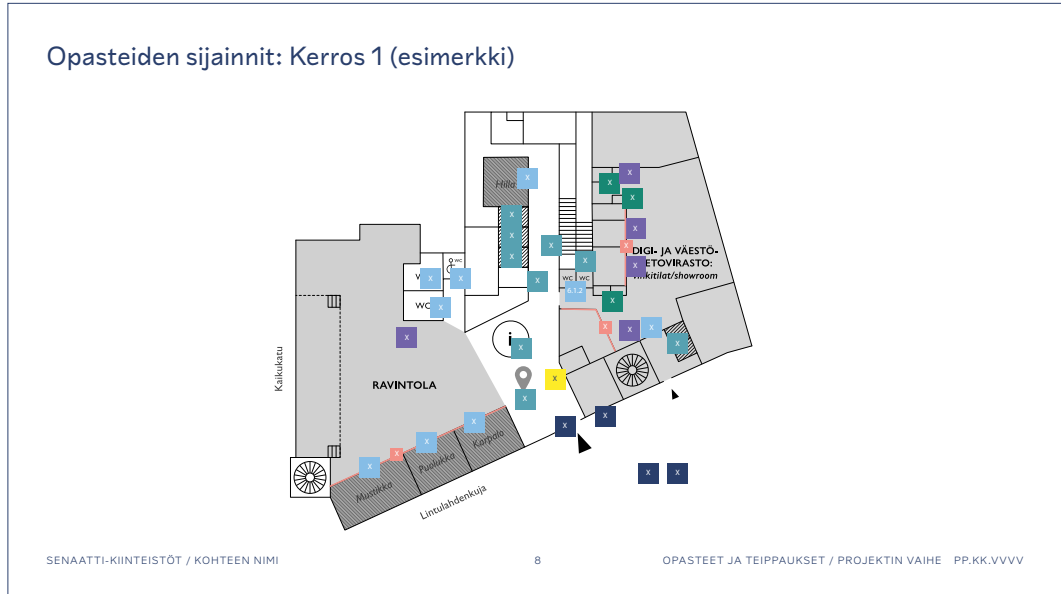
1C.1 Sisäänkäynnin seinäopaste länsi

1C.2 Sisäänkäynnin seinäopaste itä

1D.1 Sisäänkäynnin teippaus länsi

1D.2 Sisäänkäynnin teippaus itä

jne.

Opasteet merkitään pohjakuvaan ylläolevan esimerkin mukaisesti. Kiinteistön jokaiseen oveen tulevaa ovinumerointia ei tarvitse merkitä pohjakuvaan; sen voi mainita opastekohtaisen suunnitelman kohdalla ja/tai sisällysluettelossa.

2.1.6 Opasteiden määräluettelo

Mikä?

Opasteiden määräluettelosta ilmenee erilaisten opastemallien määrä, alustavat mitat sekä materiaalit, ja yksittäisen opastemallin kappalemäärä.

Miksi?

Määräluettelon avulla voidaan kilpailuttaa opasteiden toteutus. Tarkoilla määrillä ja materiaaleilla saadaan realistinen arvio toteutuksen sekä asennuksen hinnasta.

Miten?

Opastepohjapiirroksista lasketaan erilaiset opastemallit sekä kuinka monta kappaletta kutakin opastemallia tarvitaan. Määrät, alustavat mitat sekä materiaalit listataan määräluettelo-Exceliin.

ASIAKIRJA

Opasteluettelo

PROJEKTI

SENAATTI-KIIINTEISTÖT

Projektin nimi

KOHTEEN OSOITE

Osoite rivi 1

Osoite rivi 2

VAIHE

Urakkalaskenta

HUOM!

Luettelossa esitetty alustavat opastemallit, määrät, mitat ja materiaalit, suunnitelmat tulevat tarkentumaan.

SENAATTI

SUUNNITTELUALA

SIS

PÄIVÄYS

xx.xx.xxxx

ONKO KYSYTTÄVÄÄ? VASTAAMME MIELELLÄMME:

Suunnittelija

Osoite rivi 1

Osoite rivi 2

Yhteyshenkilö

puh nro

sähköposti@sähköposti.fi

Luettelon kanteen merkitään projektikohtaiset tiedot:

Projektin/kohteen nimi

Osoite

Vaihe

Päivämäärä

Suunnittelijan yhteystiedot

LUITTERA	TYYPPI	MATERIAALIT	MITAT	MAARA	YKSIKKO	& HINTA € / ALV 0 %	TOT € / ALV 0 %	HUOM
ULKO-OPASTEET								
X	Julkisivun valomainos	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Salkoliput	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Ulkokyttiopaste	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Sisäänkäyntien oviteippaukset	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Pysäköintitilan opaste x	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Pysäköintitilan opaste y	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
Kulkuopasteet								
X	Karttaopaste	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Kyttiopaste x	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Kyttiopaste y	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Opastepyloni	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Kerrosopaste	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Kerrosnumero	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	Hissiopaste	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
Lakisäätteiset opasteet								
X	Ovinumerointi	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
Tilaopasteet								
X	Tilanimi	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	
X	WC-opaste	x	w x h	x	kpl	0,00	#VALUE!	

OPASTELUETTELO

Senaatti-Kiinteistöt

Johdannon virastotalo

2 / 4

KAKADU OY
22.11.2022

Listaus tehdään käyttämällä opastepohjapiirroksiin merkit-
tyjä koodeja ja opastemallien nimiä, jotta aineistot pysyvät
johdonmukaisina. Urakkalaskentavaiheessa opastemalleille
annetaan alustavat materiaalit. Materiaali- ja kokomääri-
tyksinä voi käyttää tässä aineistossa olevia esimerkkima-
teriaaleja sekä mittoja. Opasteiden määrät lasketaan poh-
japiirroksista ja merkitään niille kuuluvaan sarakkeeseen.
Kilpailutuksessa tai tarjousvaiheessa opastetoimittaja täy-
dentää kappale- ja total-hinnat niille kuuluviin sarakkeisiin.

3. Kiinteistön opasteet

3.1 Ulko-opasteet

3.1.1 Julkisivun valomainokset

Julkisivun valomainosten ja kylttien suunnittelussa on otettava yhteys kyseessä olevan kaupungin rakennusvalvontaan. Rakennuksen julkisivuun kiinnitettävät laitteet on usein määritelty arkkitehdin toimesta, ja niiden uusiminen tai päivittäminen voi vaatia rakennusluvan.

Lupahakemusprosessista vastaa projektin arkkitehti. Julkisivun valomainosten suunnittelussa on lupa-asioiden lisäksi huomioitava säänkestävyys sekä valon kirkkauden vaikutus ympäristöön.

3.1.2 Ulkokylttiopasteet

Opasteen kokoa, kylttien määrää ja kokoa voi muokata tarpeen mukaan. Materiaaliksi sopii esimerkiksi siniseksi maalattu teräs johon tekstit on kaiverrettu ja maalattu valkoiseksi tai tulostettu suoraan kyltin pintaan. Kyltin voi toteuttaa omilla jaloillaan seisovana kaksipuolisena opasteena, tai sen voi kiinnittää seinään.

Rakennuksen piha-alueilla ja julkisivussa olevat kylttiopasteet voivat olla arkkitehdin piirroksissa määriteltyjä. Korjauskohteissa muutosten tekeminen on varmistettava arkkitehdiltä, joka hakee lupaa muutokselle mikäli sellainen tarvitaan.

Ulko-opasteen ja sen kiinnityksen on oltava säänkestävä ilmastomme vaihtelevissa olosuhteissa. Myös ilkvallan mahdollisuus on hyvä pitää mielessä; pieniä, irtoavia osia kuten irtokirjainmerkintöjä on syytä välttää.

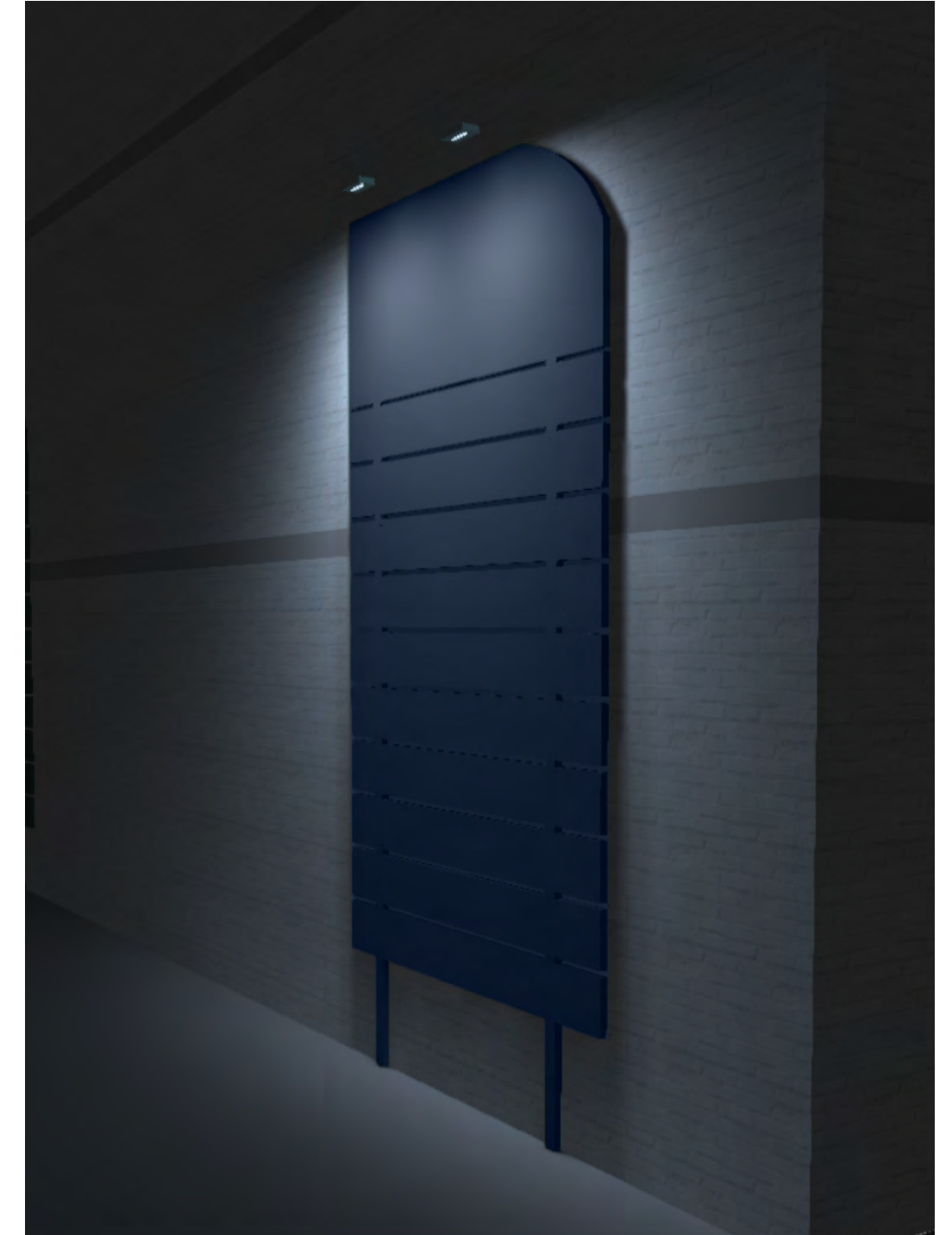
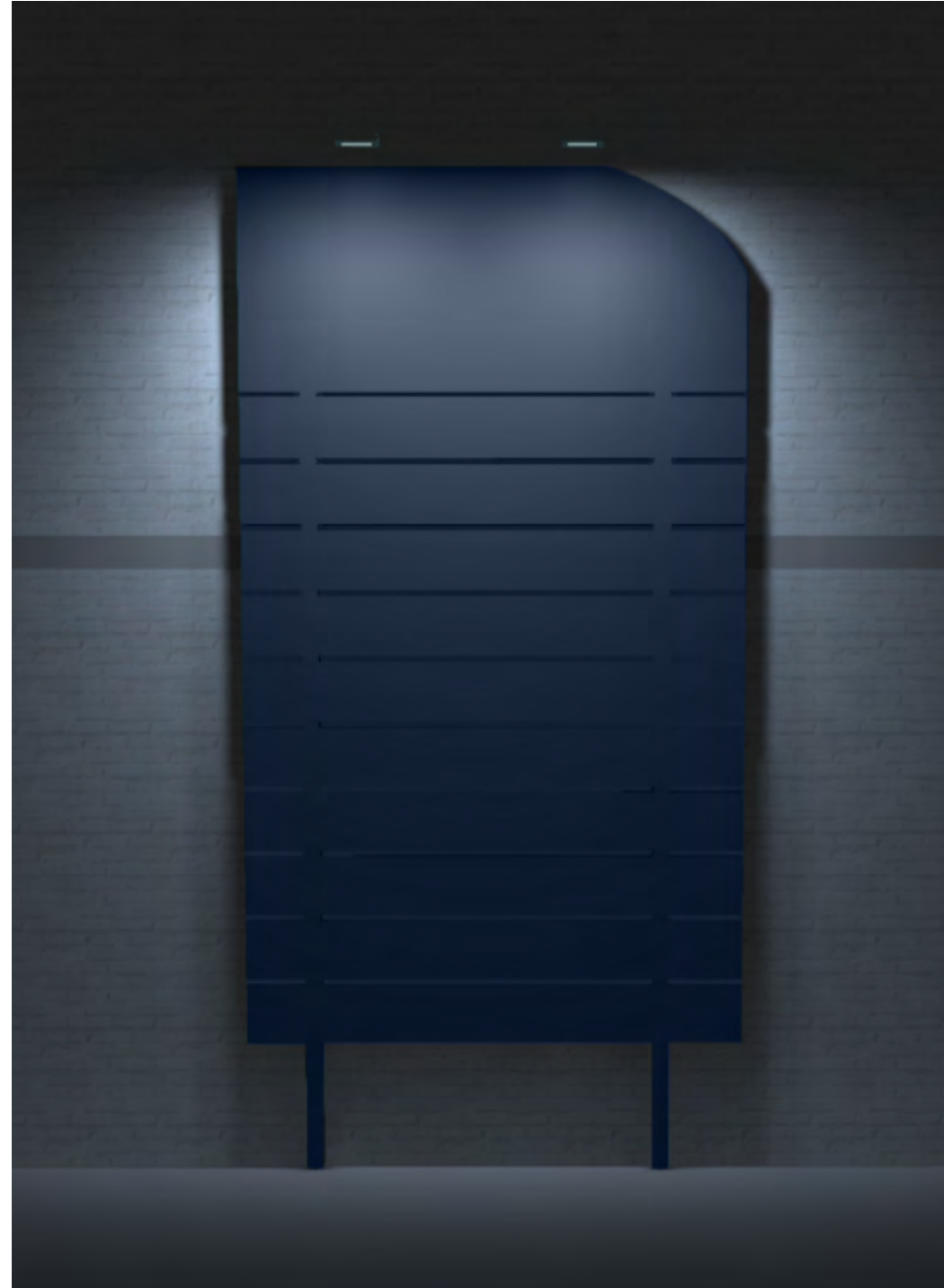

3.1.2 Ulkokylttiopasteet

Opasteen valaiseminen

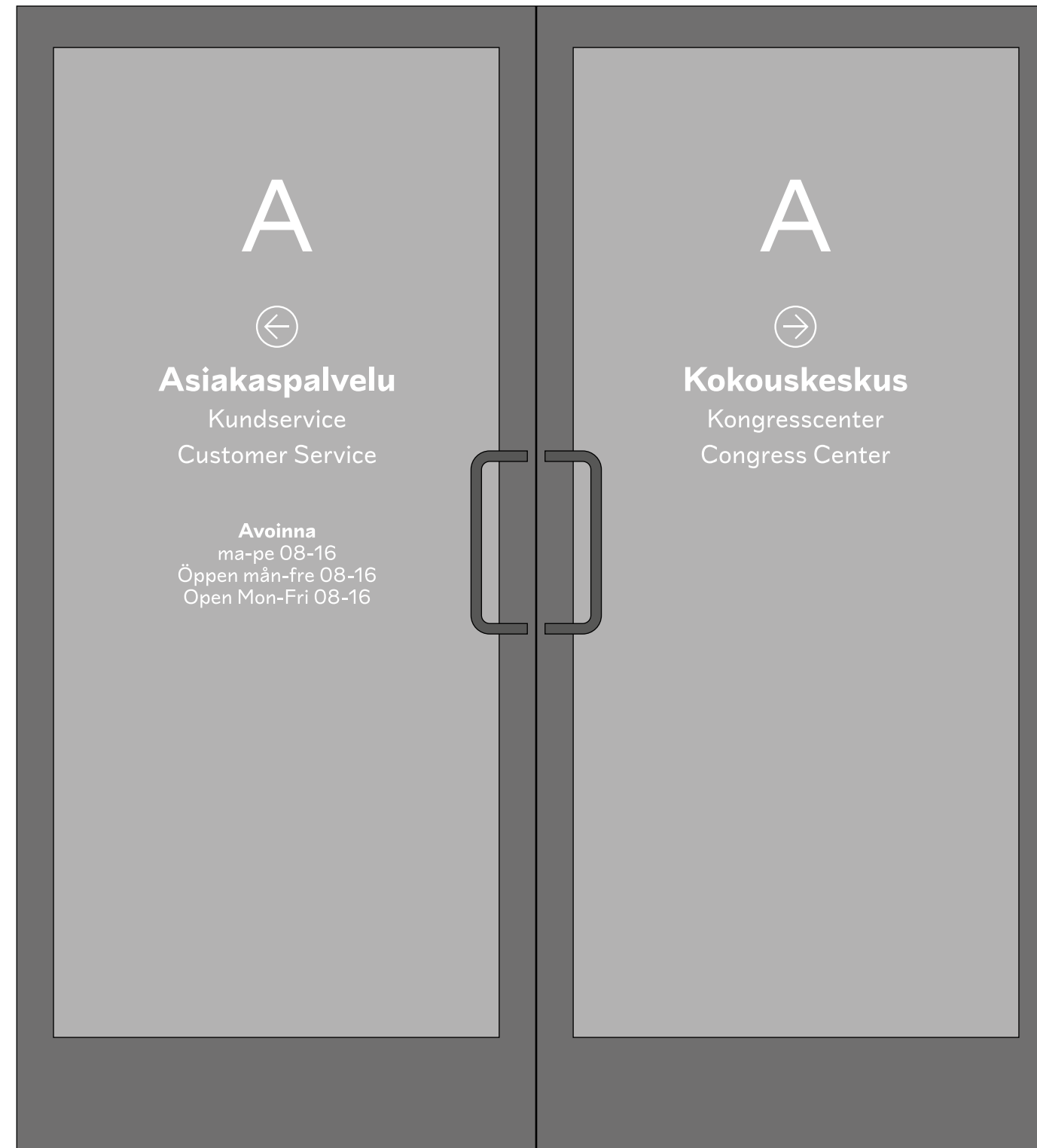
Ulkotiloissa sijaitsevilla kylttiopasteilla on huomioitava niiden erottuminen ja luettavuus myös pimeinä vuodenaikoina kohde- tai taustavalaisemalla. Jos opaste toteutetaan taustavalaistuna, kirjainten ja symbolien tulee olla vaaleita ja opastepohjan taustan tumma häikäisemisen välttämiseksi.

Havainnollistuksissa esimerkkinä 2 kpl varrellisia kylttivalaisimia asennettuna kyltin yläpuolelle.

3.1.3 Sisäänkäyntien teippaukset

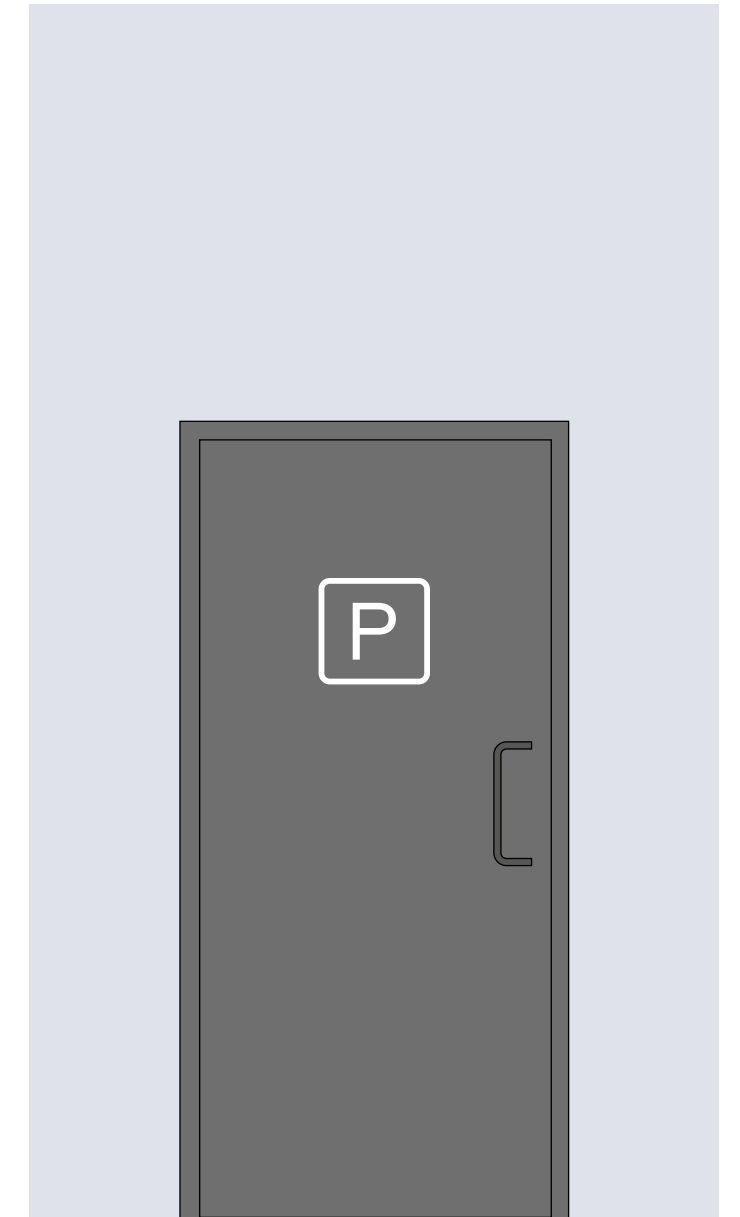
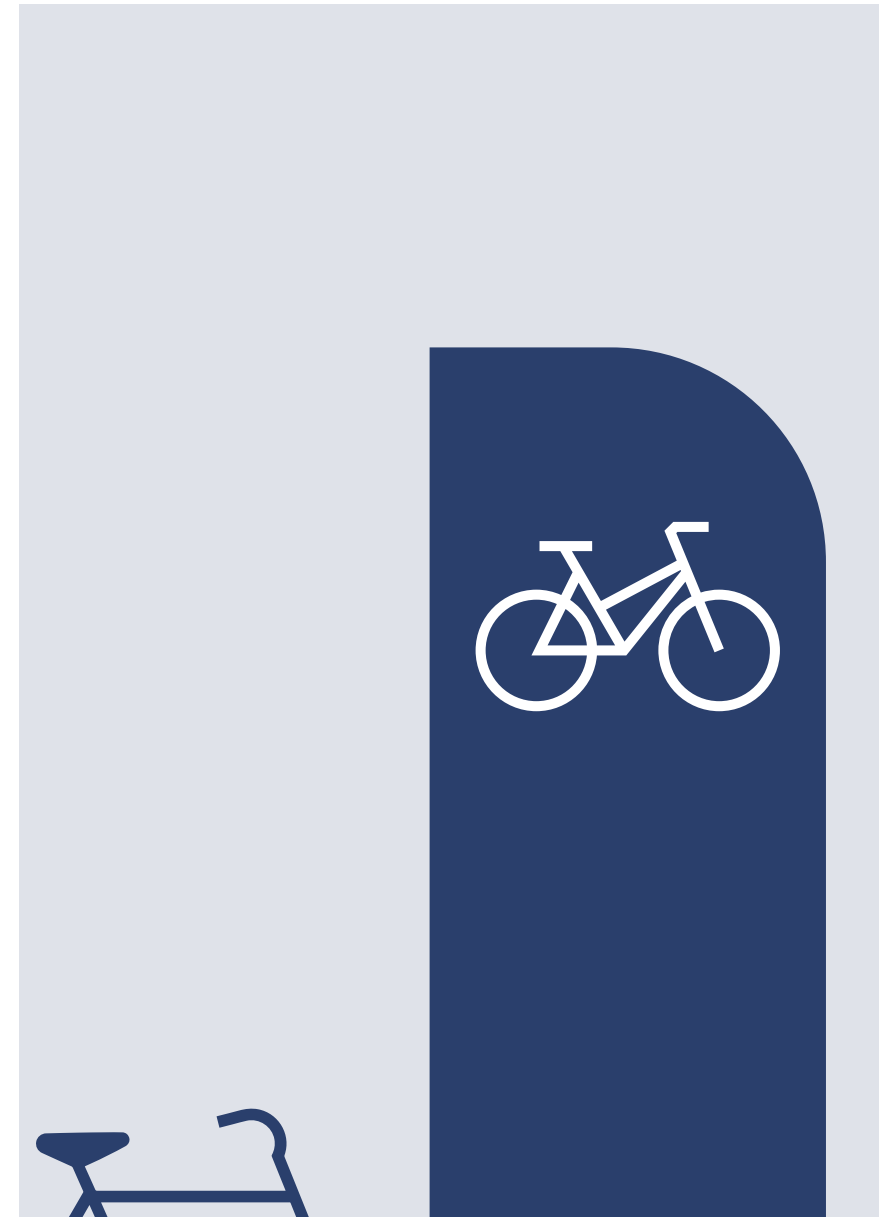
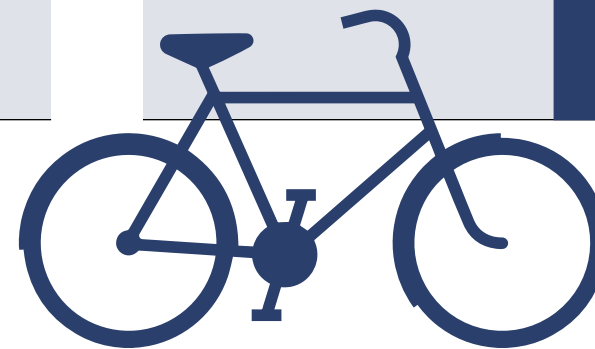
Teipattavilla opasteilla viestitään esimerkiksi aukioloajoista, sisäänkäynnin tunnuksesta ja kiinteistön palveluista. Teippauksissa käytetään valkoista teippiä, sillä se erottuu lasipinnasta parhaiten. Ikkunaa / ulko-ovea tarroittaessa on huomioitava riittävä ulkolämpötila: yli 10 astetta. Kylmässä ilmassa kiinnitetyn tarran pitävyyttä ei voida taata.

3.1.4 Pysäköintitilat ja pyöräparkit

Pysäköintitilojen ja pyöräparkkien opastus voi olla kookkaampaa kuin muissa tiloissa. Pysäköintitilojen puhdistettuihin seinäpintoihin voidaan toteuttaa opasteita esimerkiksi sabluunamaalauksillaa ja tiiliseinäteipillä.

Pysäköintitilojen ja pyöräparkkien opastuksessa voi hyödyntää opasteikoneita (ks. kohta 4.5).

3.2 Kulkuopasteet

3.2.1 Karttaopasteet

Pohja- ja kulkureittikarttoihin piirretään vain opastuksen kannalta olennaiset asiat, kuten oviaukot, kulkureitit ja tilatyyppit. Värialueissa sovelletaan esimerkiksi valtion työympäristöohjeistusten mukaista logiikkaa; valtion työntekijöiden käytössä olevia tiloja (sisäinen vyöhyke) merkitään sinisen ja vihreän sävyillä, ja julkisen vyöhykkeen tiloja kuten asiakaspalvelutiloja merkitään punaisen sävyillä. Värisävyinä käytetään Senaatti-kiinteistöjen graafisen ilmeen mukaisia värejä ja niiden valööreja. Muita värejä sovelletaan tapauskohtaisesti sen mukaan, kuinka paljon ja minkälaisia tiloja kartassa on. Värialueiden tulee olla selkeästi toisistaan eroavia ja hahmotettavia, ja kontrastien riittäviä.

Karttaopasteen voi esimerkiksi tulostaa suoraan MDF-levylle ja kehystää tilailmeeseen sopivilla, esimerkiksi puusilla kehyksillä. Aulatilassa kartan voi myös yhdistää opastepyloniin (ks. kohta 3.2.3).

Huomioarvoista on kartan sijoittaminen todenmukaisesti ja oikein päin suhteessa opasteen sijaintiin, kartan sisältöön ja siihen mistä suunnasta karttaa katsotaan: esimerkiksi, kun katsoja seisoo kartan edessä, tulisi opasteen oikealla puolella oleva kulkureitti löytyä myös todellisuudessa katsojan oikealta puolelta, jne.

3.2.2 Kylttiopasteet

Kylteillä opastetaan mm. kulkureittejä, tilojen käyttötarkoituksia ja niiden sijainteja. Kylttiopasteita voi tarpeen mukaan toteuttaa eri kokoisina ja muotoisina, ja niiden asennustapa voi olla katosta ripustettu, seinän myötäinen tai kisällikyltti, tai lattialla seisova kyltti.

Huomioi tekstin riittävä koko ja asennuspaikka riippuen opasteen sijainnista ja katseluetäisyydestä. Esimerkiksi pitkällä käytävällä katosta ripustettava opaste näkyy kauas, eikä sen edessä seiso muita ihmisiä. Opastekylttien kokoa voi tarvittaessa varioida, esimerkiksi muuttamalla seisovia opasteita leveämmäksi, sekä kirjainkokoja suurentaa.

3.2.3 Opastepyloni

Opastepyloni on omalla jalallaan seisova, suurikokoinen kylttiopaste jonka voi asettaa esimerkiksi virastotalon aulaan. Pylonissa voidaan hyödyntää kootusti samoja sisältöjä kuin kartta- ja kylttiopasteissa. Pylonin jalan materiaalia ja rakennetta voi varioida tilailmeeseen sopivaksi. Lisäksi tekstin kokoa voi tarvittaessa suurentaa.

3.2.4 Kerrosopasteet

Kerrosopasteisiin merkitään rakennuksen eri kerrokset ja niiden toimijat, toiminnot ja palvelut.

Kerrosopasteen kaarevat ylä- ja alapalat ovat pysyviä, kerrosten suorakaiteen muotoisissa paloissa etupinta on vaihdettavissa. Taustalla on metallinen rakenne, **sävy RAL 7024**, joka piilokiinnitetään seinään ja joka samalla lukitsee etupinnat paikoilleen. Opasteen sisältö toteutetaan tulostamalla mattapintaiselle tarrakalvolle, joka kiinnitetään magneettivuotaan. Vaihtoehtoinen toteutusmateriaali opasteelle on reunaviilutettu mdf-levy, johon kiinnitetään tarratuloste.

Päivitys

Opastetta päivitettäessä on ilmoitettava opastetoimittajalle koko kerroksen opastuksen uusi sisältö. Uusi tarroitettu magneettivuota lähetetään kiinteistöön, ja esimerkiksi kiinteistöpäällikkö voi vaihtaa sen uuteen. Käytöstä poistetut opasteet kierrätetään; metalli- ja magneettiosat metallina, PVC-vapaat tarrakalvot energiajakeena.

Kerrosopasteen materiaalia ja rakennetta voi varioida tilailmeeseen sopivaksi. Jos rakenteeseen tehdään muutoksia, on päivitettävyyys ja kierrätettävyyys huomioitava.

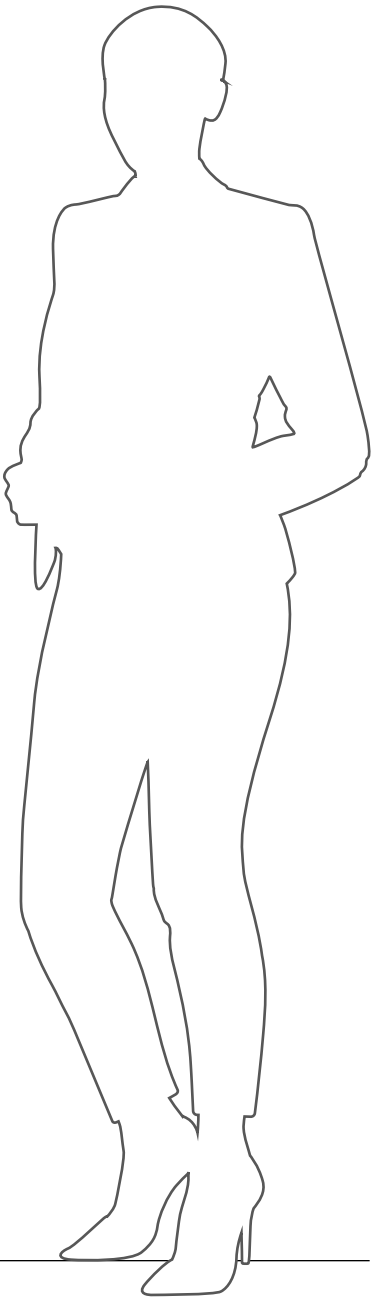
Virastotalo

Virastotalo • Virastotalo

Virastotalo

Virastotalo • Virastotalo

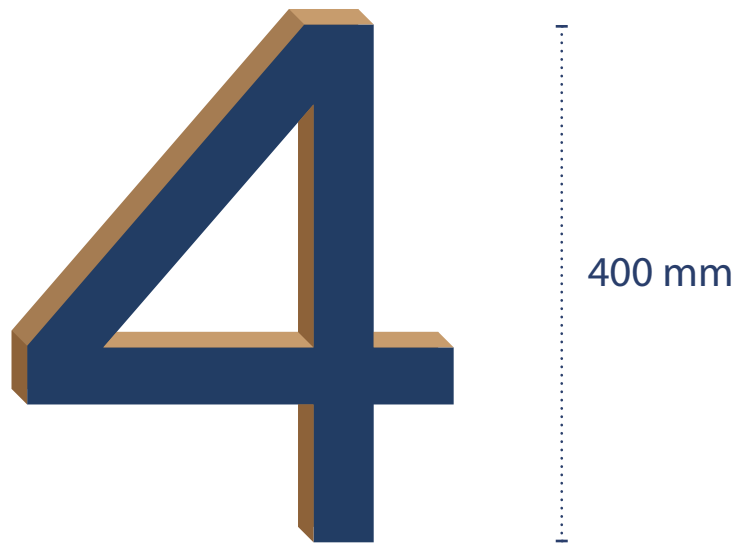

Esimerkit eri kokoisten kiinteistöjen kerrosopasteista.

3.2.5 Kerrosnumerot

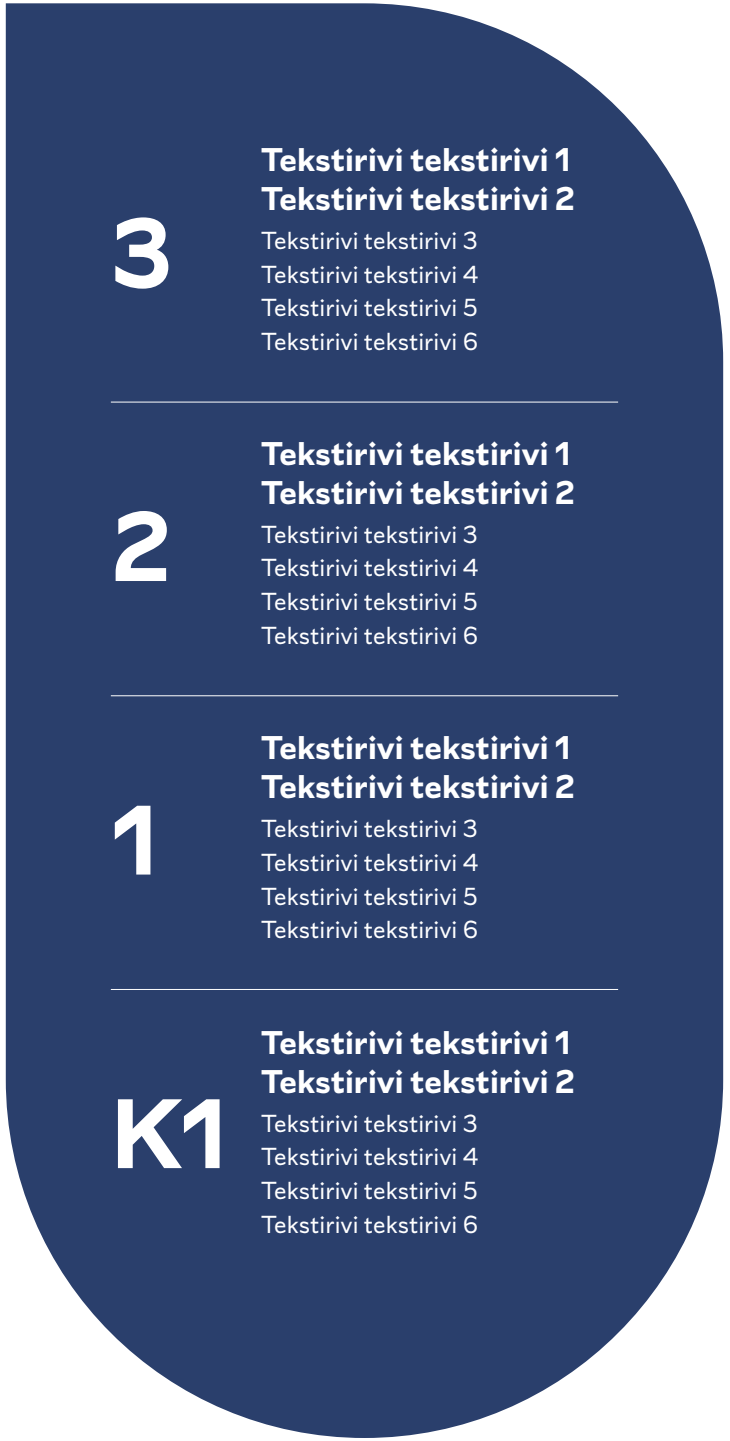
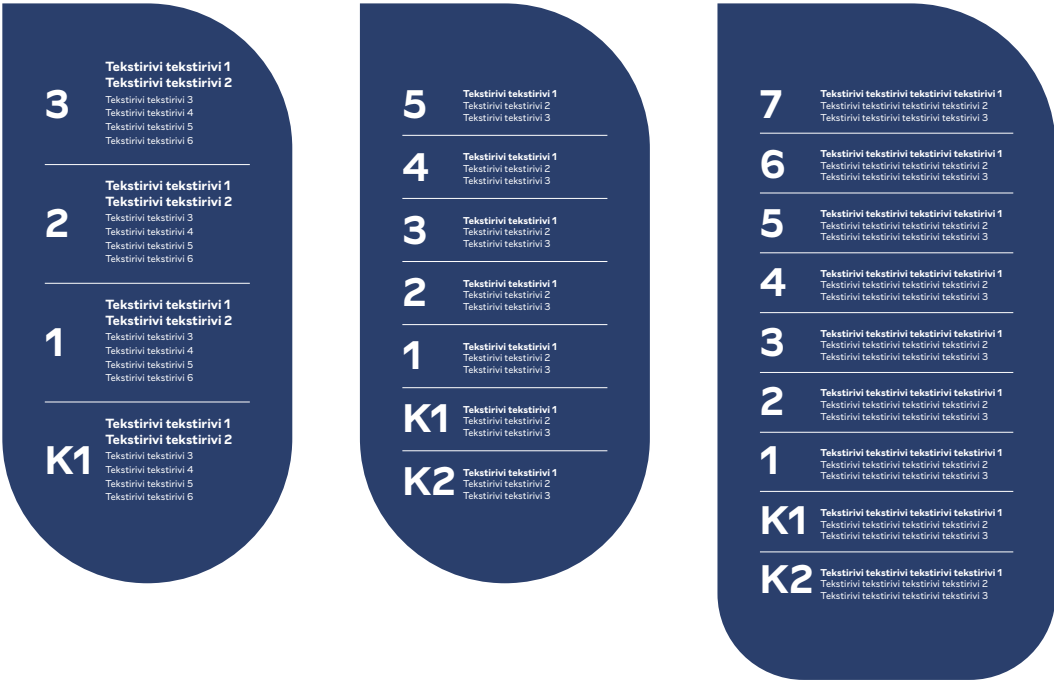
Porrashuoneiden kerrosnumerot tulee kiinnittää sellaisiin paikkoihin, että ne näkyvät selkeästi. Materiaalia, väriä ja rakennetta voi varioida kiinteistön ja porrashuoneen ilmeeseen sopivaksi.

Malliaineiston kerrosnumero on 400 mm korkea, ja materiaalina esimerkiksi numeron muotoon leikattu MDF-levy, jonka etupinta on maalattu tai tarroitettu siniseksi.

3.2.6 Hissiopasteet

Hissiopaste on hissien seinällä sijaitseva, pienempi versio kerrosopasteesta. Hissikorin seinien takana on paljon tekniikkaa, joten niihin ei suositella kiinnitettävän mitään ruuveilla. Hissiopasteissa myös ilkvallan mahdollisuus on hyvä pitää mielessä; opasteiden tulee olla kestäviä ja kestävästi kiinnitettyjä. Pieniä, irtoavia osia kuten irtokirjainmerkintöjä on syytä välttää. Malliaineiston hissiopaste on tulostettu ja muotoonleikattu tarra. Opastetta päivitetäessä koko vanha tarra irrotetaan ja korvataan uudella.

Kerrosopasteen ulkoasu skaalautuu sisällön mukaan.

3.3 Lakisääteiset opasteet

3.3.1 Turvallisuusopasteet

Laki velvoittaa kiinteistön pelastussuunnitelman olevan laadittuna, ajan tasalla sekä kaikkien kiinteistön käyttäjien luettavissa. Kiinteistöstä tulee löytyä myös turvamerkkit sekä poistumistie- ja alkusammutusopasteet.

Kiinteistöjen pelastussuunnitelmista ja niiden päivityksestä vastaa Senaatti-kiinteistöt. Vuokratilojen pelastussuunnitelmista ja niiden päivityksestä vastaa vuokralainen.

Turvallisuusopasteista voi lukea lisää Rakennustiedon Kiinteistön opasteet RT-kortista.

Pelastussuunnitelman ripustus

Pelastussuunnitelman voi esimerkiksi toteuttaa laadukkaana tulosteena ja kehystää tilailmeeseen sopivilla, esimerkiksi snap-kehyksillä ks. kohta 4.4.3.

3.3.2 Ovinumerointi

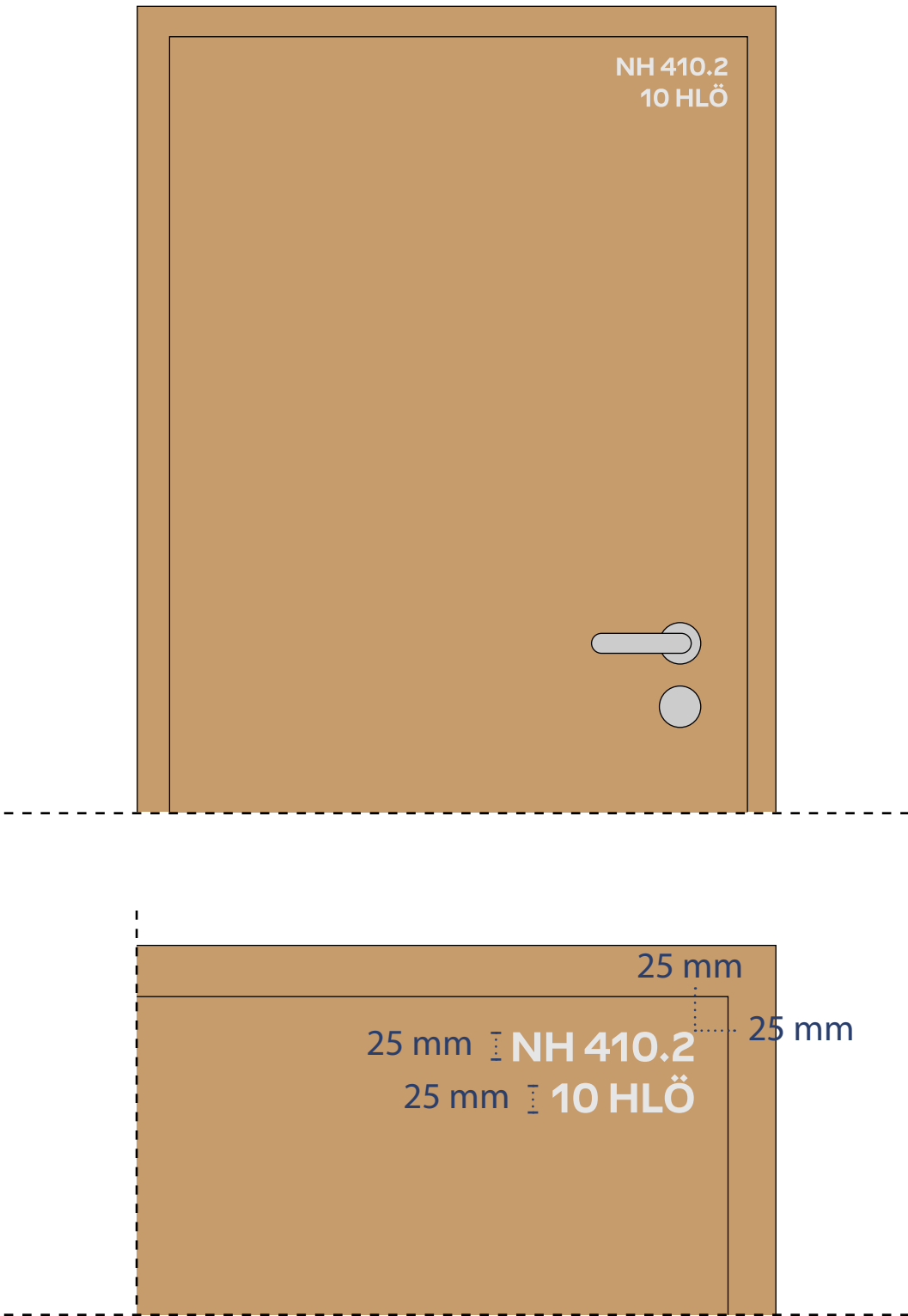
Kiinteistön jokaiseen oveen tulee merkintä, jonka perusteella esimerkiksi huoltohenkilöt ja pelastajat löytävät oikeaan tilaan. Ovimerkintä on sarjanumero tai sarjanumero sekä tilan nimi ja henkilömäärä (esim. NH 410.2 10 HLÖ). Teknisiin tiloihin ei tule henkilömitoitusta. Ovimerkinnät löytyvät arkkitehdin oviluettelosta.

Ovinumerointi toteutetaan mattapintaisella irtokirjainteipauksella. Teippauksen väri määrittää oven sävyn mukaan. Irtokirjainteipin ja oven kontrastin tulee olla riittävä, mutta harmoninen; esimerkiksi valkoiseen tai puunväriin oveen vaalean harmaa teippi (esim. Oracal 072 M light grey), vaalean harmaaseen oveen keskiharmaa teippi (esim. Oracal 074 M middle grey).

Ovinumeroinnin fontti on Lyyra Standard Bold ja kirjainkorkeus on 25 mm / pistekoko 100 pt.

Opastetoimittajalle toimitetaan käytettävä fontti, koko, määrittäminen materiaalista ja oviluettelo. Ovinumeroista ei tarvitse tehdä erikseen toteutusaineistoa, vaan se tehdään tuotannossa.

Ovinumerot asennetaan oven aukeamispuolen yläkulmaan 25 mm etäisyydelle oven reunoista.

4. Toimistotilojen opasteet

4.1 Tilaopasteet

4.1.1 Tilojen nimet

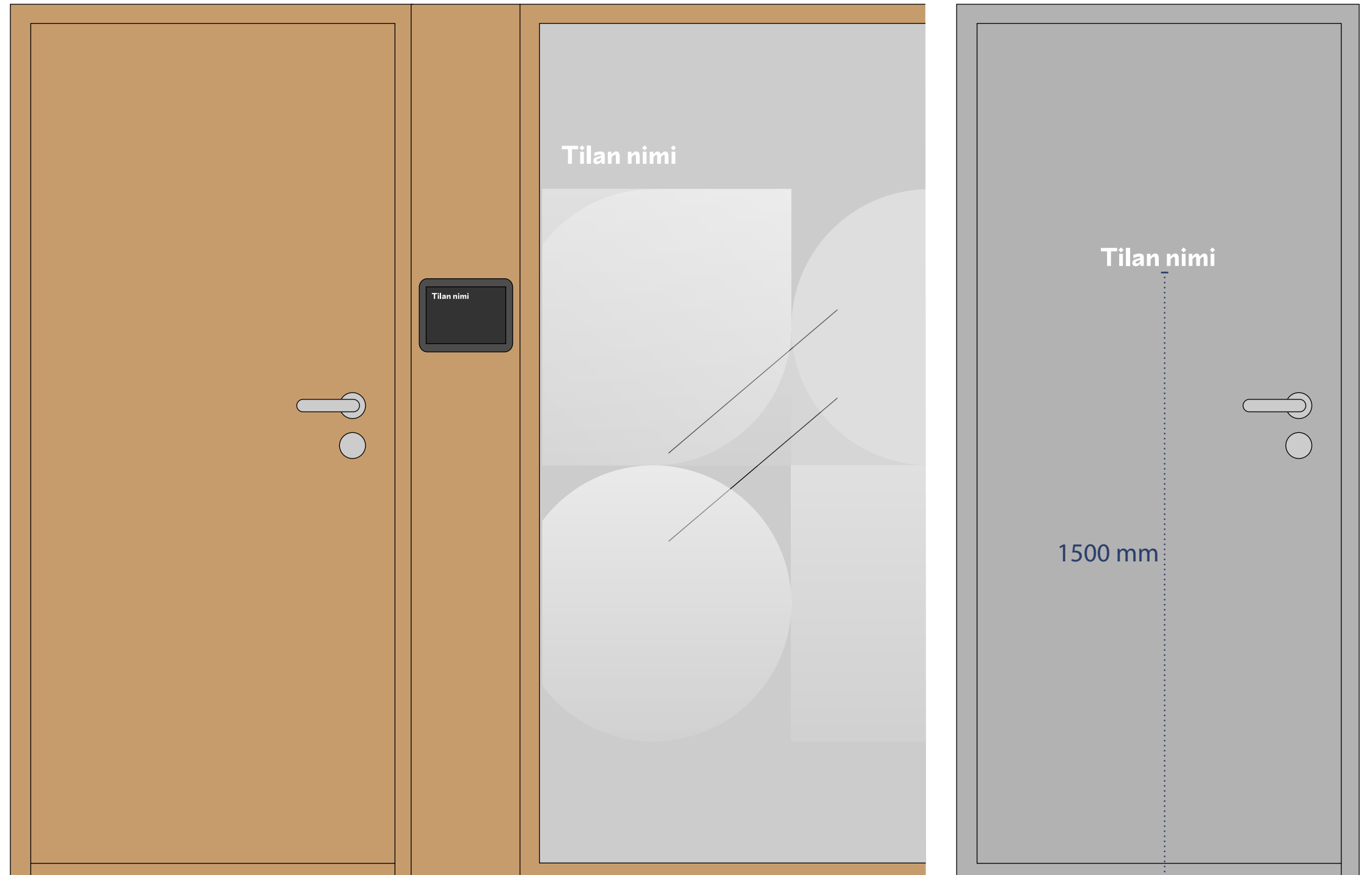
Tilojen nimet voi merkitä irtokirjainteippauksella esimerkiksi lasiseinään tai keskitetysti oven pintaan. Puuviilupintaisiin oviin ei ole suositeltavaa teipata mitään, sillä ajan myötä viilu tummuu teippauksen ympärillä, vaan opastus tulisi asentaa oven avautuvalle puolelle seinä-tai lasipintaan.

Neuvotteluhuoneiden nimien teippaus ei ole välttämätöntä, mikäli ovenpielinäytössä lukee tilan nimi. Mikäli tilan nimi halutaan teipata, sille hyvä paikka on oven viereisessä lasissa näkösuojateippauksen yläpuolella.

Hiljaiset ja pistäytymistilat on hyvä merkitä, jotta ne erottuvat selkeästi muista työympäristön tiloista. Myös mm. kellaritiloissa on usein tiloja, joiden oviin on hyödyllistä merkitä tilan nimi, käyttäjä tai käyttötarkoitus; esimerkiksi talon eri käyttäjille varatut sosiaalitilat ja varastotilat.

Tilanimiteippauksissa kirjaimen korkeus 30-50 mm, kirjaintyyppi **Lyyra Bold**. Malliaineistossa kirjainkorkeus on 35 mm / pistekoko 145 pt.

Materiaalina mattapintainen irtokirjainteippi; lasiin valkoinen, oviin kiinnitettävien teippausten väriä voi varioida tilailmeen ja ovien sävyn mukaan.

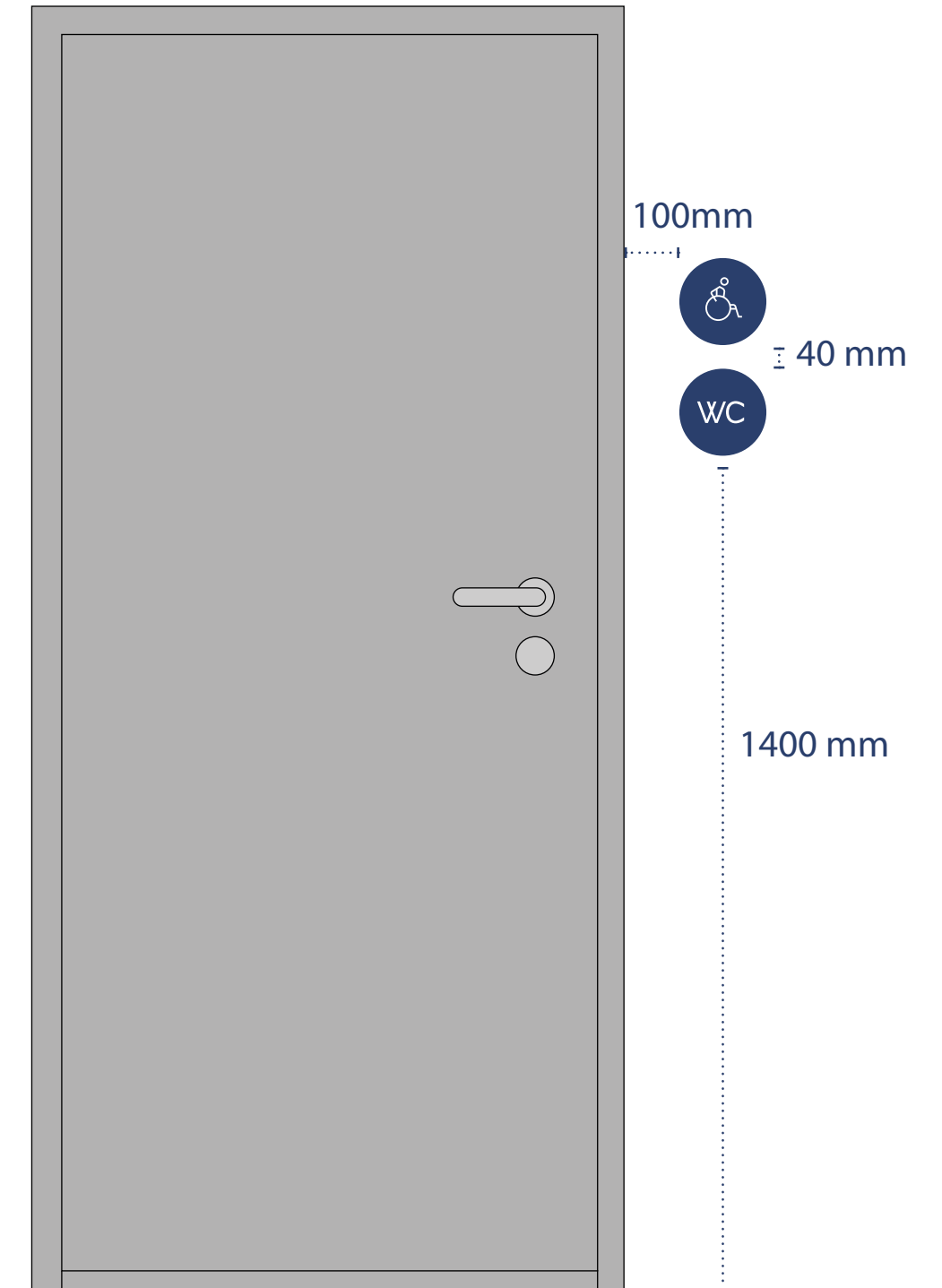
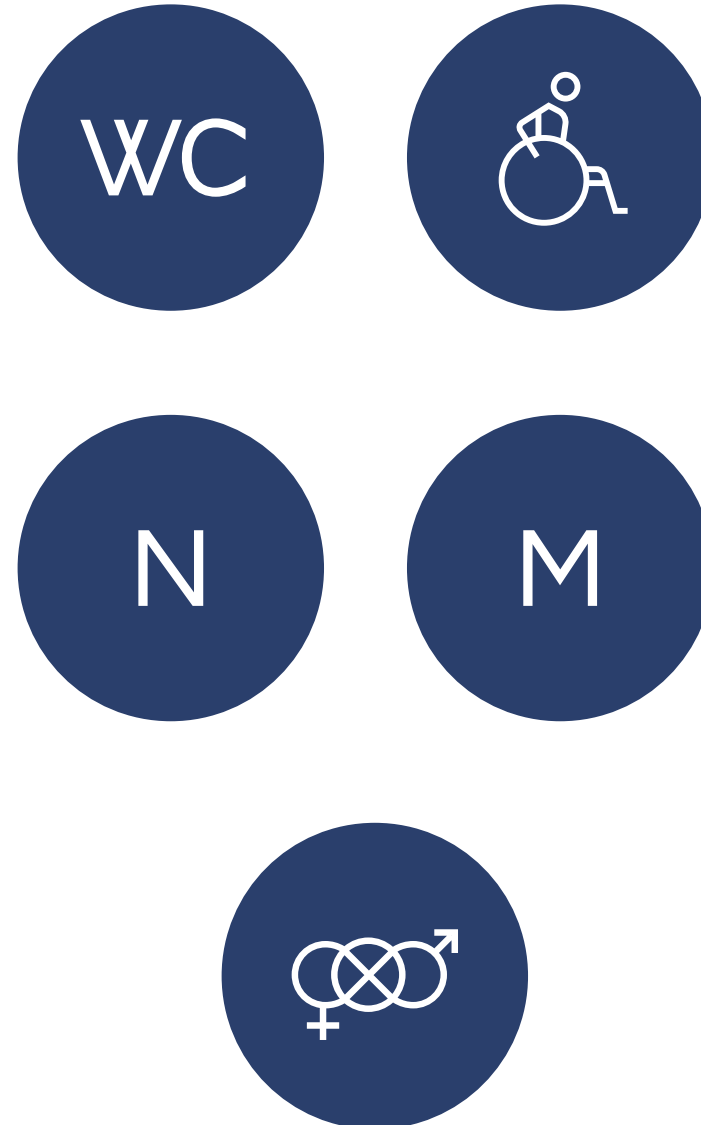
4.1.2 WC-opasteet

Valtion työympäristöissä suositetaan sukupuolineutraaleja vessoja. Tilat merkitään WC-kirjaimin. Mikäli WC-tilat halutaan eritellä binäärisen sukupuolijaottelun mukaan, käytetään kirjaimia N ja M.

WC-opaste voidaan toteuttaa tulostamalla valkoisella mattapintaiselle tarralle, joka leikataan muotoon. Tarra kiinnitetään erilliselle kyltille.

Opaste asennetaan oven aukeamispuolelle, 1400 mm korkeudelle lattiasta. Etäisyys oven karmista 100mm.

Vieressä esimerkki useamman symbolin asemoinnista oven yhteyteen.

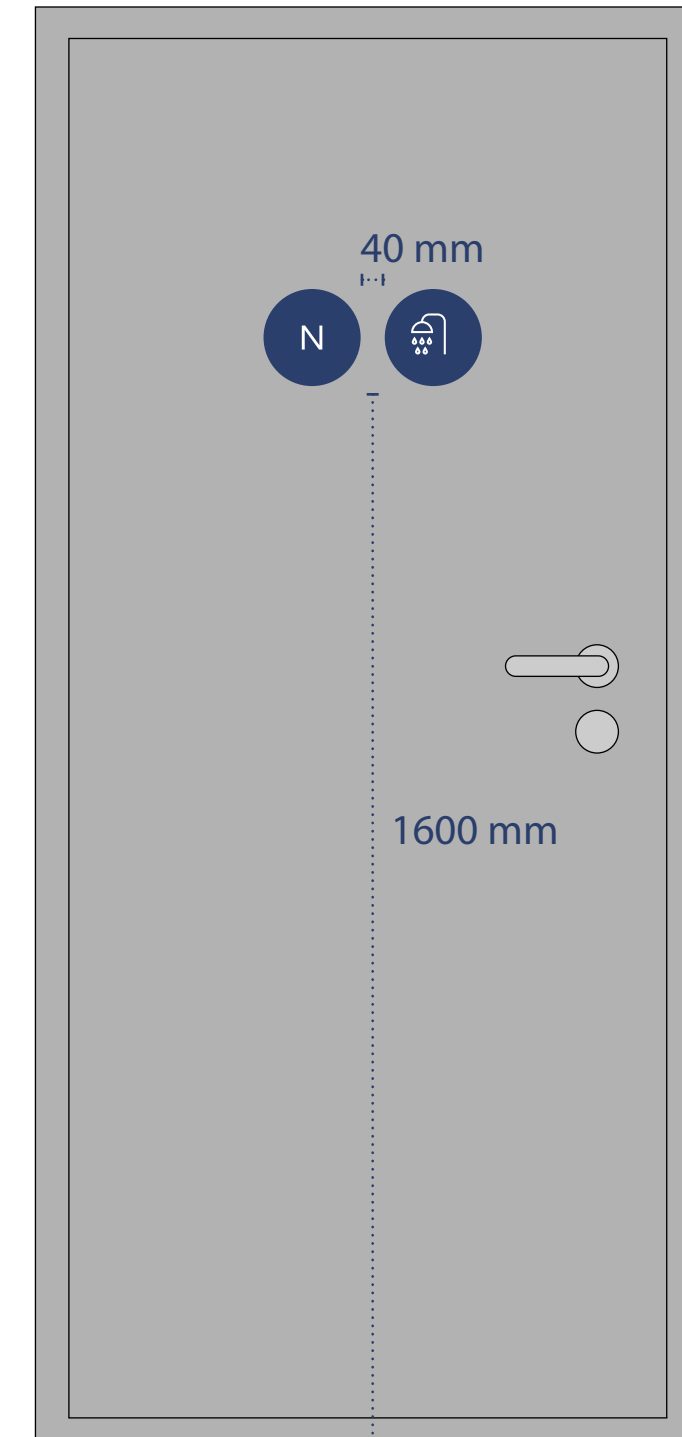
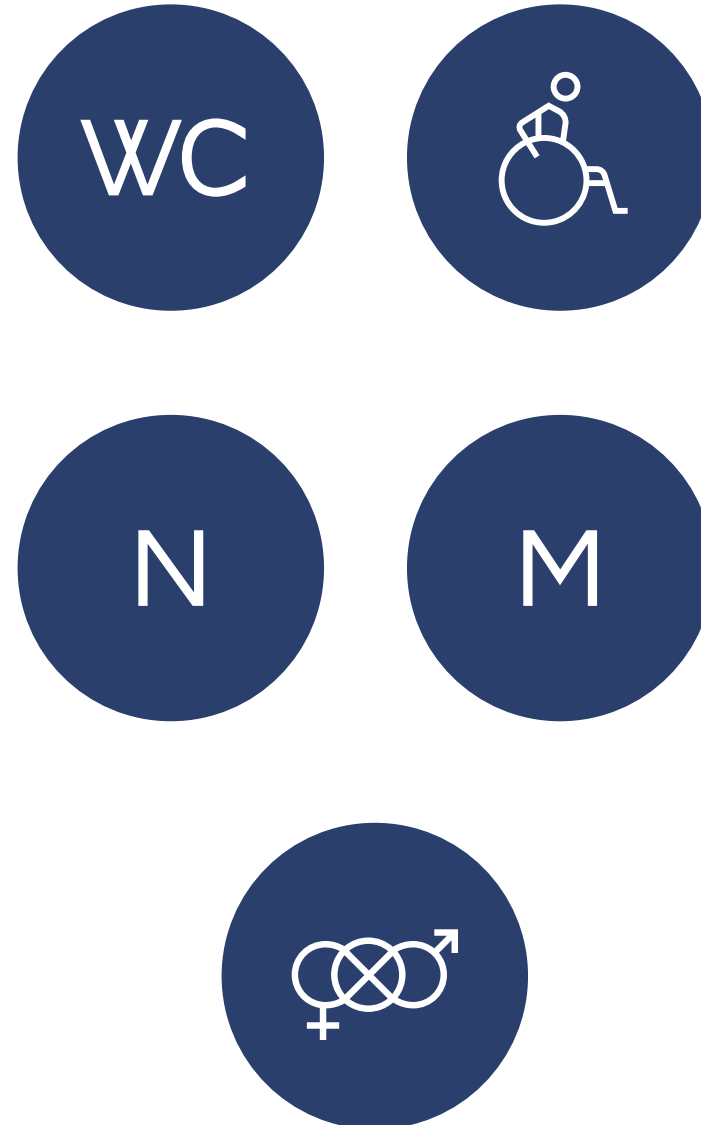

4.1.3 Sosiaalitylojen opasteet

Sosiaalitylat jaotellaan naisten, miesten ja sukupuoli-neutraaleihin tiloihin. Binäärisen sukupuoli-jaottelun merkintöinä käytetään kirjaimia N ja M, sukupuoli-neutraali tila merkitään sukupuoli-neutraali-symbolilla.

Sosiaalityla + N / M / tai sukupuoli-neutraali merkitään keskitetysti oveen tilanimiteippauksen 4.1.1 tavoin, mutta 1600mm korkeuteen lattiasta, eikä erillisiä kylttiopasteita käytetä. Useiden symboleiden kiinnityksessä tarrat asennetaan vierekkäin.

Lisäksi löytyvät symbolit suihkutilalle ja lokerikoille, jotka voidaan toteuttaa tarroina ja kiinnittää oveen tilanimiteippauksen 4.1.1 tavoin.

4.1.4 Logo-opasteet

Valtion yhteisissä työympäristöissä eri virastot toimivat yhteisissä tiloissa. Kiinteistössä toimivien virastojen tunnukset voi esittää esimerkiksi työtilojen sisällä yhteisessä logoseinässä, joka koostuu kylteistä, laatoista tai teipistä.

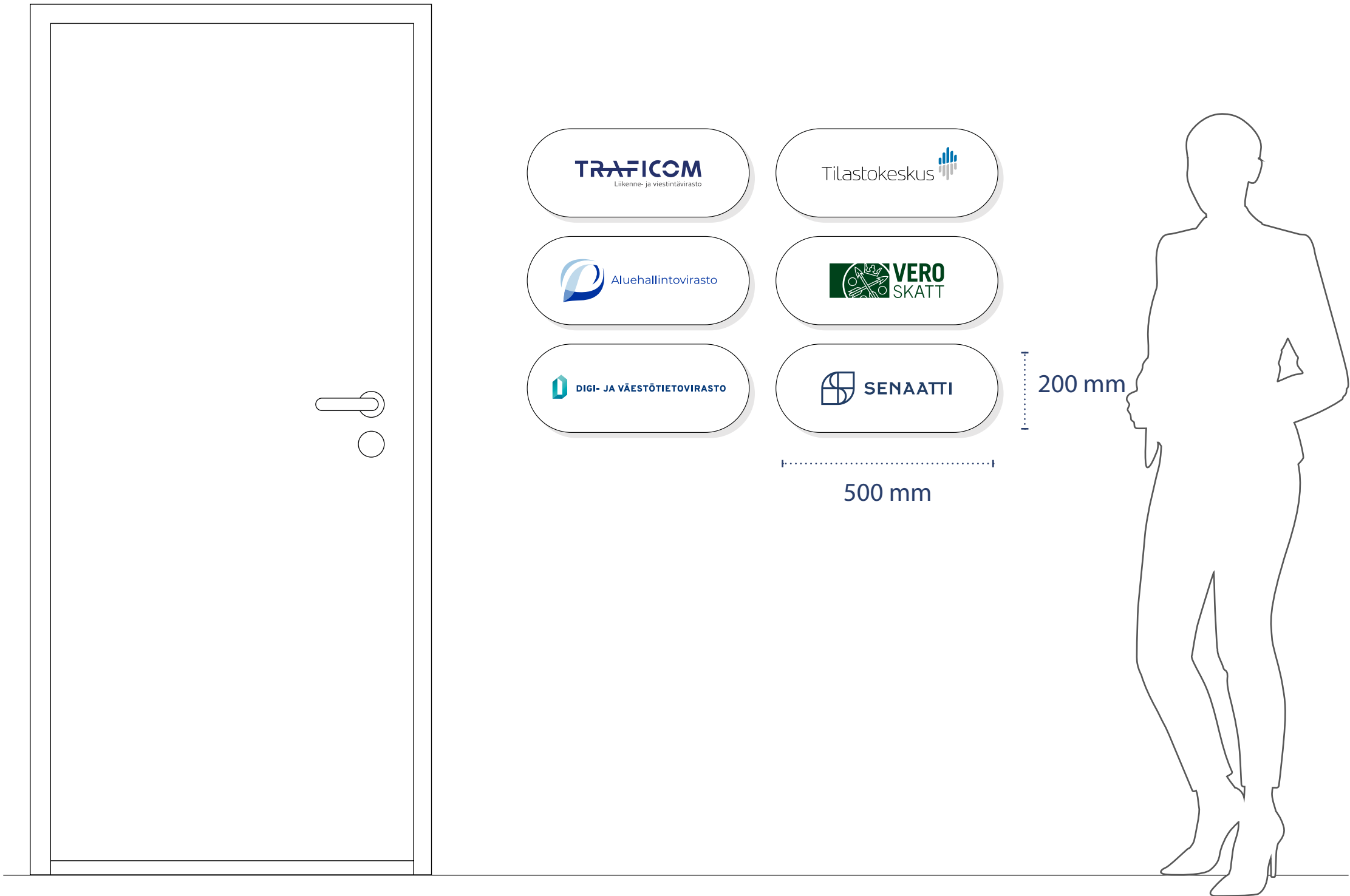
Logo-opasteen toteuttamista varten tarvitaan logotiedosto vektorimuodossa (.eps, .ai tai .pdf). Malliaineistossa kyltin koko on 500 x 200 mm.

Kyltin voi toteuttaa esimerkiksi tulostamalla logot valkoiselle, mattapintaiselle kalvolle, joka on kiinnitetty taustalevyyn. Levy piilokiinnitetään seinään. Muita toteutustapoja logoille voi suunnitella tilailmeen ja käyttäjien toiveiden mukaan esimerkiksi valokylttinä, muotoonleikattuna tai levyille kaiverrettuna.

Soveltaminen yhteisessä työympäristössä

Logo-opasteen käyttöä voi soveltaa myös yhteisen työympäristön tilapäiseen nimeämiseen oman viraston käyttöön: "Tänään täällä työskentelee: (LOGO)"

Toteutus voi olla esimerkiksi metallinen kyltti, johon magneetivuodalle tulostettu logo voidaan kiinnittää.

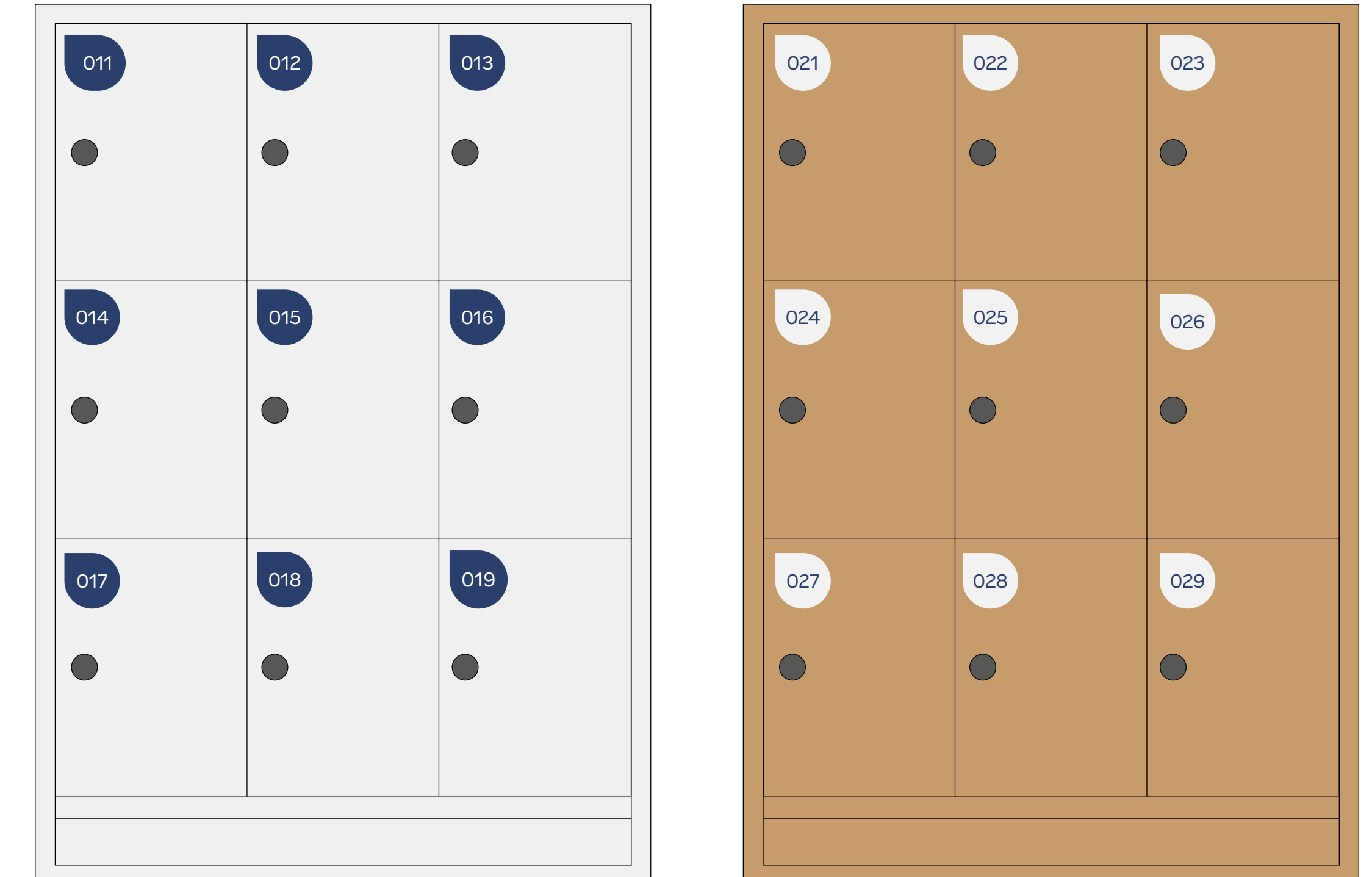
4.2 Kalusteopasteet

4.2.1 Lokerikot

Valtion työympäristöjen säilytyslokerikoiden numerot merkitään pisaranmuotoisella, mattapintaisella tarralla, johon on tulostettu numero. Tarran taustan ja numeron väriä voi varioida tilailmeeseen ja lokerikon oven sävyyn sopivaksi.

Tarran koko on 60 x 60 mm ja se kiinnitetään lokeron oven vasempaan yläkulmaan. Saman kokoiset ja muotoiset tarrat voi tarpeen mukaan päivittää uusiin (esimerkiksi lokerikkojen järjestyksen tai määrän muuttuessa, tai toiseen tilaan muutettaessa), ja vanhojen tarrojen mahdollisesti jättämät jäljet tai vaaleammat alueet jäävät näin uusien tarrojen alle.

Vieressä esimerkit; sininen tarra vaaleassa lokerikossa, vaalea tarra puunvärisessä.

4.2.2 Kierrätyskalusteet

Kierrätysastiat merkitään kalusteiden oviin mattapintaisella irtokirjainteipillä. Teipin väriä voi varioida tilailmeeseen ja oven sävyyn sopivaksi. Valtion työympäristöissä lajiteltavia jätteitä ovat mm.:

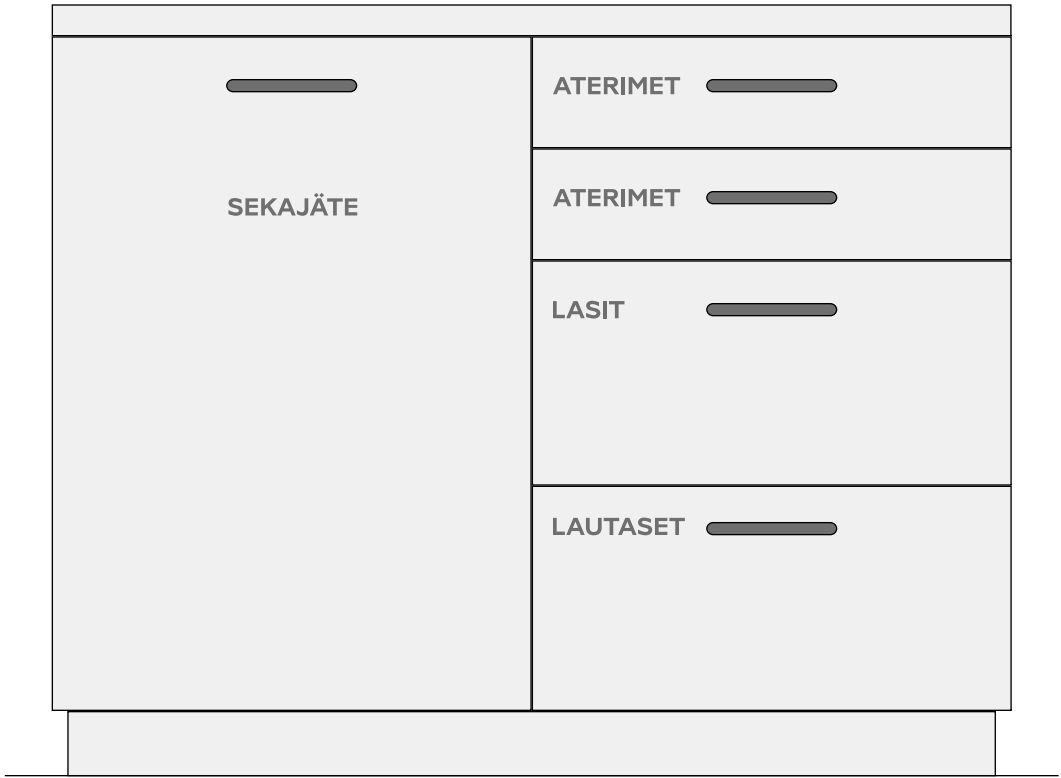
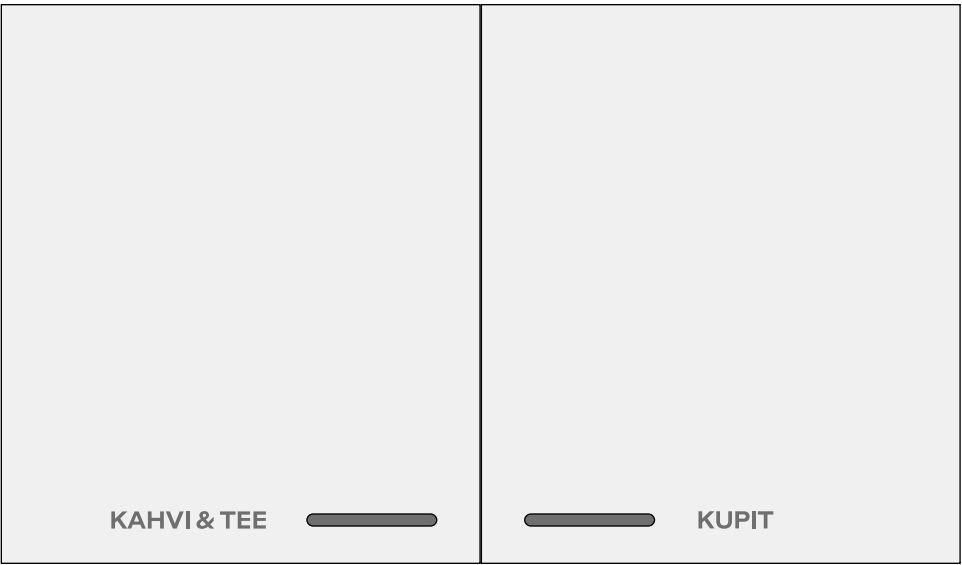
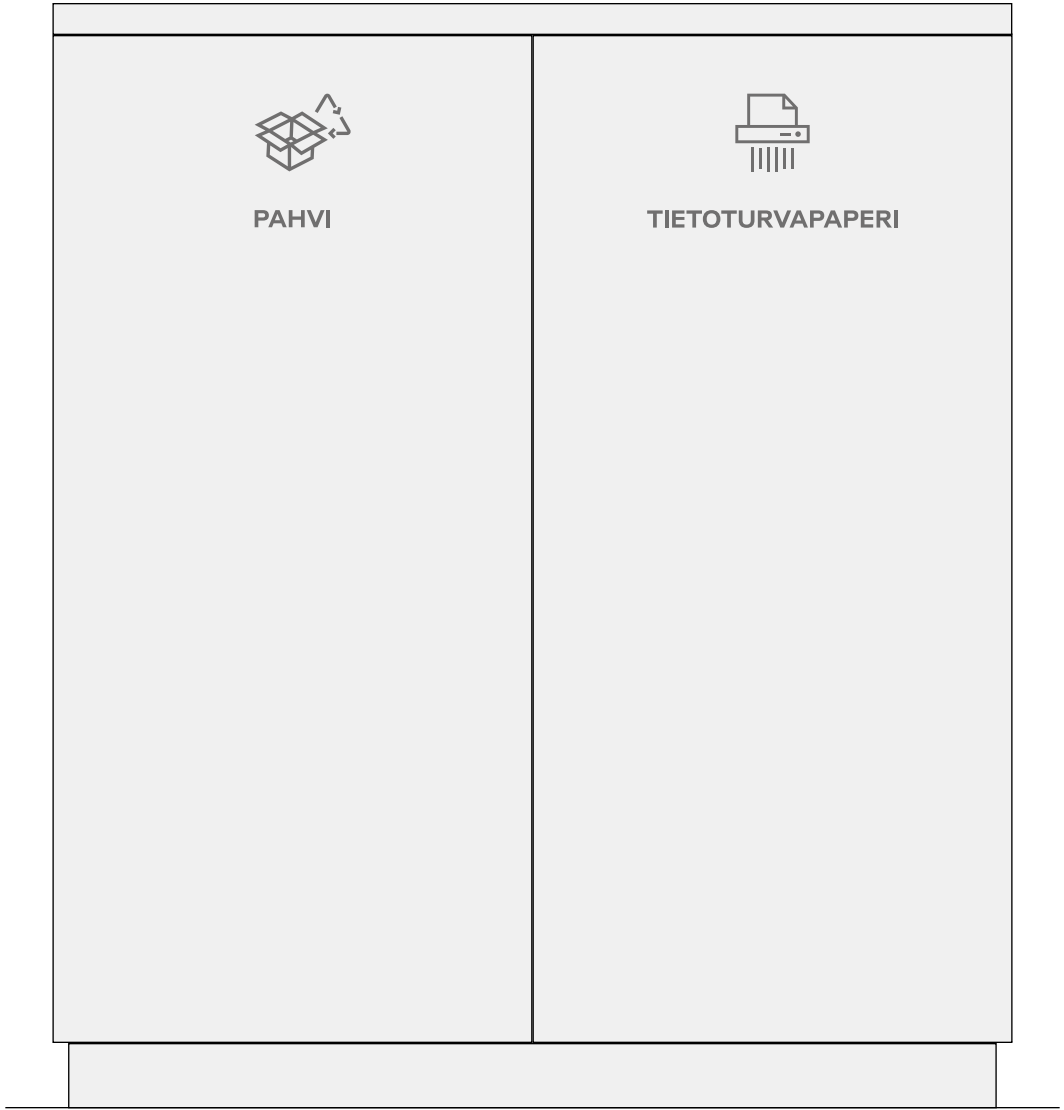
SEKAJÄTE	BIOJÄTE	ENERGIAJAE
PAPERI	PAHVI	TIETOTURVAPAPERI
LASI	METALLI	MUOVI

4.2.3 Keittiö- ja kahvilakalusteet

Keittiöiden ja kahvipisteiden kalusteiden ovet merkitään samoin määrityksin kuin kierrätyskalusteiden ovet. Ovimerkintöjä ovat mm.:

JÄÄKAAPPI	LASIT	LAUTASET
KUPIT	ATERIMET	ROSKAT
KAHVI & TEE	MAIDOT	OMAT EVÄÄT

Kierrätys- ja keittiökalusteet merkitään mattapintaisella irtokirjainteipillä. Kirjaimen korkeus on 20 mm / **Lyyra Bold All Caps** pistekoko 80 pt. Tekstien lisäksi tai niiden sijaan voi hyödyntää opasteikoneita (ks. kohta 4.5). Teippauksen väri määritellään oven sävyn mukaan; esimerkiksi vaalean harmaaseen oveen keskiharmaa teippaus.

4.3 Digiopasteet

4.3.1 Diginäytöt

Senaatti-kiinteistöjen tiloissa on digiopastusta ja sen hyödyntäminen tulee lisääntymään vielä enemmän tulevaisuudessa. Diginäyttöjen käytöstä ja sijoittelusta sovitaan hankekohtaisesti.

Diginäyttöjä hyödynnetään mm. aulaan sisäänkirjautumisen yhteydessä ja opastamiseen kiinteistössä. Neuvottelutilojen varauksissa hyödynnetään digitaalista varausjärjestelmää ja tilojen ovenpielissä pieniä näyttöjä kuvaamaan tilan käytettävyyttä vapaa/varattu.

4.3.2 Infonäytöt

Infonäyttöjä hyödynnetään aulatiloissa sekä esimerkiksi kokouskeskuksessa ja työkahviloissa. Senaatti-kiinteistöt hallinnoi julkisten infonäyttöjen sisältöjä. Asiakkaiden tiloissa olevien näyttöjen päivityksestä sovitaan asiakkaiden kanssa tapauskohtaisesti.

Yhteisten palvelupisteiden yhteydessä olevissa infonäytöissä käytetään niihin erikseen suunniteltua ilmettä ja pohjaa.

4.4 Vaihdeettavat opasteet ja ilmoitukset

4.4.1 Tilankäyttöohjeet

Valtion yhteisissä työympäristöissä tilankäyttöohjeita tarvitaan esimerkiksi keittiö- ja kahvitiloissa (siivous ja ylläpito) ja neuvottelutiloissa (wifi, av-laitteiden käyttö).

Tilankäyttäjä määrittelee tilankäyttöohjeiden tarpeen ja sisällön, ja tuottaa sekä päivittää aineiston. Aineiston voi toteuttaa PowerPointia tai Wordiä käyttäen.

Tekstit ladotaan **Lyyra Standard** tai **Myriad Pro** -kirjaintyyppillä. Silloin kun Lyyra Standardin ja Myriad Pron käyttö ei ole mahdollista käytetään **Segoe UI** -fonttiperhettä. Segoe UI on oletuksena Windows-käyttöjärjestelmissä.

Tilankäyttöohjeet voivat olla A5, A4 tai A3 -kokoisia, ja ne voi tulostaa toimistotulostimella. Tilankäyttöohjeet asetetaan koon mukaan tässä ohjeistossa määritellynkaltaiseen, seinälle ripustettavaan kehykseen tai pöydällä seisovaan standiin (ks. kohta 4.4.3 Kehykset ja standit). Vaihtoehtoisesti ohjeet voivat olla laminoituja A4-tulosteita.

4.4.2 Tilaetiketit

Työympäristöjen tilaetiketit ovat erilaisten tilatyypin yhteisiä toimintamalleja, jotka edesauttavat monitilaympäristön tarkoituksenmukaista käyttöä ja yhteistyön sujuvuutta.

Erilaisia toimintamalleja toteutetaan esimerkiksi hiljaisissa tiloissa, pistäytymistiloissa ja työkahviloissa.

Tilaetiketit tulostetaan A3-paperille ja kehystetään tässä ohjeistossa määritellyn kaltaiseen, seinälle ripustettavaan kehykseen (ks. kohta 4.4.3 Kehykset ja standit).

Mikäli tilassa ei ole ehjää seinäpintaa kehyksen kiinnitystä varten, voidaan tilaetiketti tulostaa A3 tarrana ja asentaa lasipintaan.

Tilaetiketeistä on olemassa ppt-pohja, jota muokataan aina hankekohtaisesti vastaamaan asiakkaiden yhdessä sopimia pelisääntöjä.

4.4.3 Kehykset ja standit

Tilankäyttöohjeita, tilaetikettejä ja muita mahdollisia tulosteita varten on määritelty kehys- ja standimallit. Hyödyntämällä kehyksiä ja standeja vältetään tulosteiden kiinnittäminen esim. teipillä tai sinitarralla, joka saattaa vaurioittaa tai tahrata pintoja.

Kehykset ovat ns. snap-kehyksiä, jotka piilokiinnitetään seinään ja avataan edestä päin taittamalla kehykset auki. Alumiinikehykset voi harkinnan mukaan päällystää sävytetyllä kalvolla tilailmeeseen sopivaksi. Kehykset ovat A5, A4- ja A3-kokoisille tulosteille.

Standien rakenne koostuu uritetusta, puisesta jalustasta, sekä taitetusta akryylitaskusta. Puumateriaalin voi määrittellä tilan muihin puuelementteihin sopivaksi, tai maalata vaalean sävyiseksi tilailmeen mukaan. Standit ovat A5- ja A4-kokoisille tulosteille.

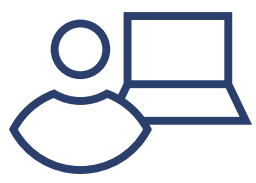

4.5 Opasteikonit

Opasteikoneita voi käyttää tarpeen mukaan opastetekstien sijaan tai niiden kanssa, sekä kylteissä että teippauksina. Ikonin koon ja toteutustavan voi määritellä käyttötarpeen mukaan. Toteutustiedostossa (.ai ja .svg) on lisää erilaisia ikoneita.

Puhelinkoppi

Työskentely,
etätapaaminen

Ei ruokaa

Vuorovaikutus,
keskustelu

Hiljaisuus

Kopiokone

Toimisto-
tarvikkeet

Vaatesäilytys

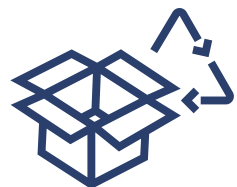
Lukittava
lokerikko

Työkahvila

Auto

Kierrätyspahvi

Kierrätys-
kartonki

Kierrätys-
metalli

Paperi

Tuhottava
paperi

Biojäte

Roskat

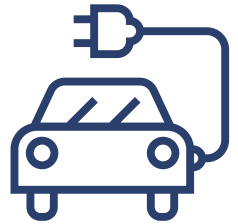
Arkisto

Mikro,
taukokeittiö

Kahvipiste

Sähköauto

Kierrätys-
lasi

Kierrätys-
muovi

Kierrätys-
pullot

Suihku

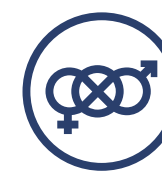
Sosiaalitilat,
pukuhuone

Naiset

Miehet

Sukupuoli-
neutraali

Esteetön

Kuntosali,
liikuntatila

Polkupyörä

4.6 Lasiseinäteippaukset

Valmiina käytettävä ikkunateippausmalleja on kaksi; puolipeittävä ja peittävä teippaus, sekä niiden lisäksi huomioteippaus. Ohjeellisena aineistona löytyy kustakin teippausmallista 5000 x 1500 mm kokoinen kuvio, jota voi tulostaa tarvittavan metrimäärän jatkuvana kuviona.

Materiaalit

Lasiseinäteippaus toteutetaan kirkkaalle kalvolle tulostamalla. PVC-vapaata kalvoa käyttämällä tulevaisuudessa käytöstä poistettavat kalvot voi kierrättää energiajakeena. Teippausgrafiikat on suunniteltu tulostettavaksi 1500 mm leveälle rullalle. Huomioteippauksen voi toteuttaa huurrekalvosta muotoonleikkaamalla. Opastetoimittajalta on varmistettava mahdollisuus riittävän kokoisen leveyden tulostamiseen.

Suunnittelussa huomioitavaa

Jos teippaukset tulostetaan 1500 mm rullalle, tarvitsee opastetoimittaja tiedon teipattavista juoksumetreistä ja tulostettavan kuvion toteutusaineistot. Kuviota tulostetaan tarvittava määrä ja se leikataan paikan päällä asennettaessa oikeisiin mittoihin.

Jos on tarve teipata koko ikkuna ylhäältä alas asti (esim. jos halutaan erityisen peittävä teippaus ja lisätä kuvioteippauksen lisäksi myös huurrekalvo tai peiliteippi), tarvitsee opastetoimittaja mitat jokaisesta lasiruudusta. Teippiä ei asenneta silikonisauman päälle, joten jokainen eri kokoinen lasiseinäelementti on mitattava. Opastetoimittajalta voi tilata tarkistusmittauksen.

Toteutus ja asennus

Teippauksiin tulostettava valkoinen merkitään magentana spottivärinä. Magentalla voidaan määritellä elementit, niiden läpinäkyvyydet ja gradientit, jotka tulostetaan rullatulostimella kirkkaalle kalvolle valkoisella värillä. Tarkemmat prosenttiarvot eritelty seuraavilla sivuilla teippityypeittäin.

Teippaukset asennetaan lasiseinän huoneen sisäpuolelle. 1500 mm leveät teippaukset asennetaan 400 mm korkeudelle, huomioteippaus 1100 mm korkeudelle lattiasta.

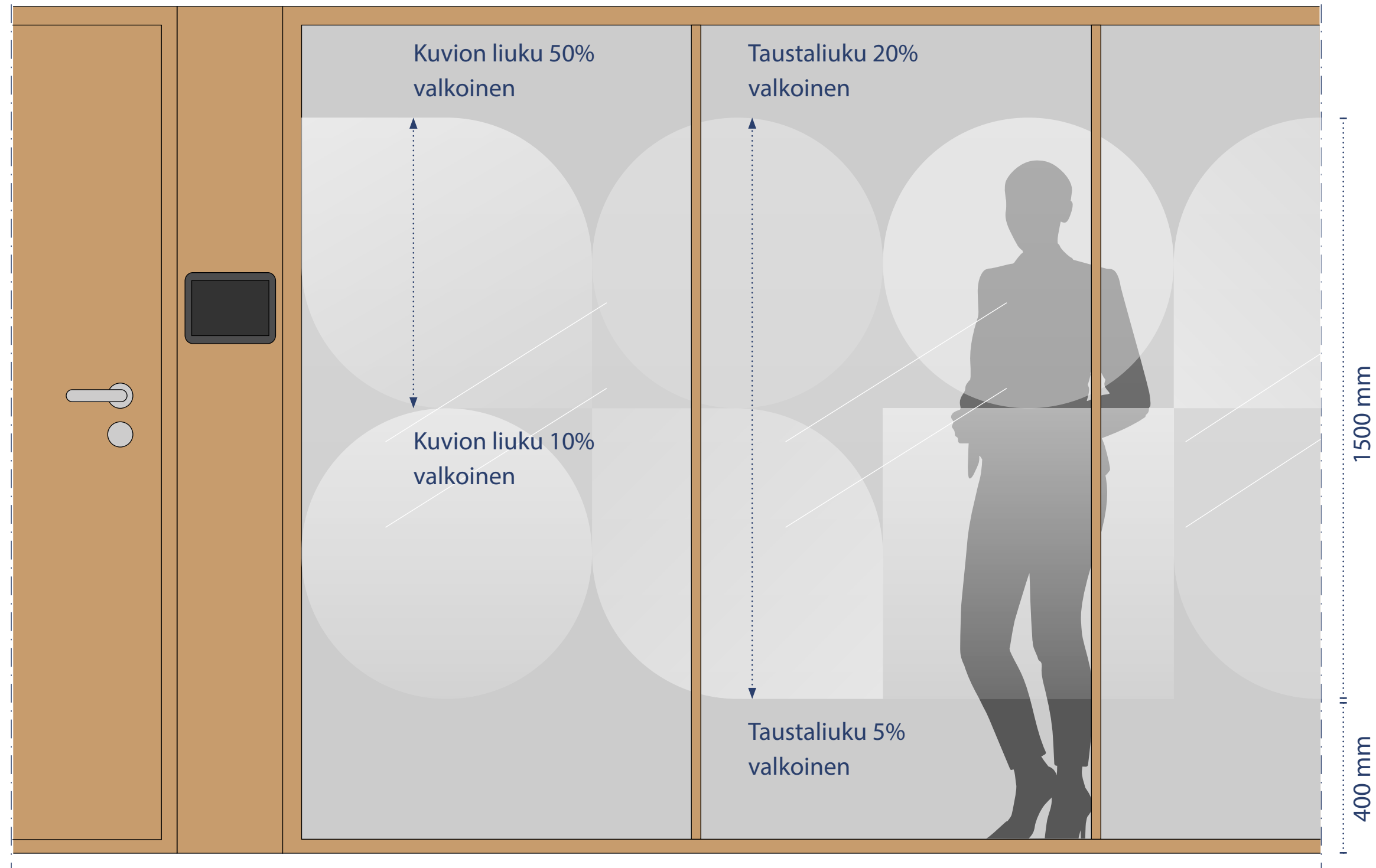
4.6.1 Puolipeittävä teippaus

Puolipeittävä teippaus tuo tilaan ilmettä ja antaa yksityisyyttä tiloihin, mutta ei täysin estä näkyvyyttä lasin toiselle puolelle.

Puolipeittävää lasiseinäteippausta voidaan käyttää lasiseinän ja -oven kevyenä näkösuojana sellaisissa työtiloissa ja neuvotteluhuoneissa, jotka eivät ole turvaluokiteltuja, tai joissa näkyvyys voidaan tarvittaessa peittää verhoilla.

1500 mm korkea, puolipeittävä lasiseinäteippaus asennetaan 400 mm korkeudelle lattiasta, jolloin teippauksen yläreuna asettuu 1900 mm korkeudelle.

Puolipeittävässä teippauksessa yksittäisen kuvion liuku on 10%-50% valkoinen. Kuviosarjan muotoon leikattu taustaliuku on 5%-20% valkoinen, niin että peittävämpi pinta on ylälaidassa. (Taustaliu'un tarkoitus on peittää kuvioiden keskelle jääviä aukkoja hiukan.) Yksittäinen kuvio voi myös olla tasavärinen joko 15% tai 40% valkoisena.

4.6.2 Peittävä teippaus

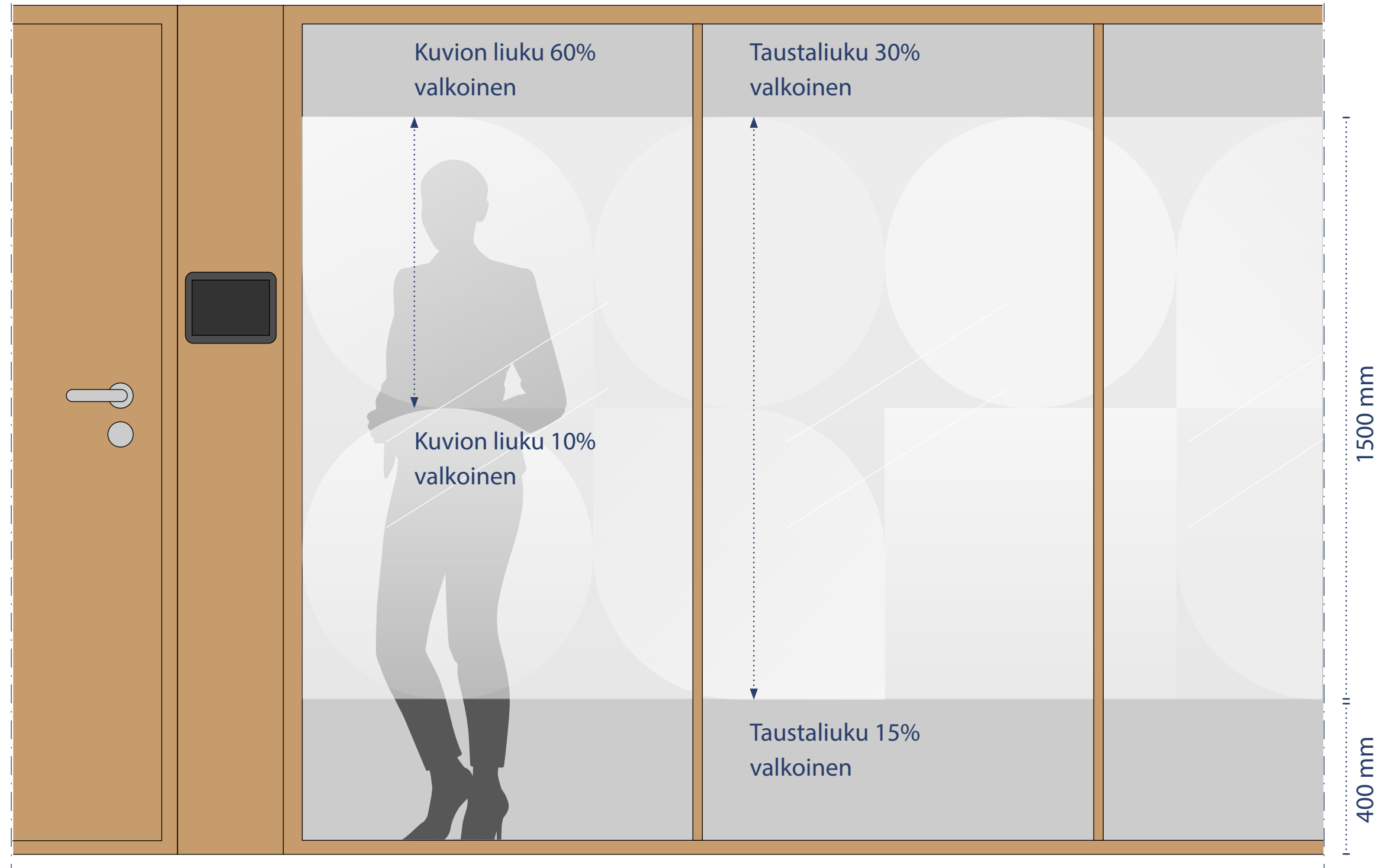
Peittävä lasiseinäteippaus peittää näkyvyyden teippauksen alueelta (1500 mm) jättäen lasin ylä- ja alareunaan läpinäkyväksi.

Peittävää lasiseinäteippausta voidaan käyttää lasiseinän ja -oven näkösuojana sellaisissa työtiloissa ja neuvottelu-huoneissa, joissa turvaluokitus ja/tai yksityisyyden tarve on korkeampi.

Mikäli ylä- ja alareunakin on tarpeellista peittää, voidaan kuviodun lasiseinäteippauksen lisäksi asentaa myös ylä- ja alareunat tai koko pinta-alan peittävä huurreteippaus. Riittävä peittävyys on testattava ja käyttäjän hyväksyttävä maliteippaukset ennen lopullisten teippausten asentamista.

1500 mm korkea, peittävä lasiseinäteippaus asennetaan 400 mm korkeudelle lattiasta, jolloin teippauksen yläreuna asettuu 1900 mm korkeudelle.

Puolipeittävässä teippauksessa yksittäisen kuvion liuku on 10%-60% valkoinen. Kuviosarjan taustaliuku on 15%-30% valkoinen, niin että peittävämpi pinta on ylälaidassa. Yksittäinen kuvio voi myös olla tasavärinen joko 25% tai 50% valkoisena.

4.6.3 Huomioteippaus

Huomioteippaus lisätään sellaisiin lasiseiniin ja -oviin, joissa ei ole erityistä peittämisen tarvetta tai joihin näkösuojaa tuovat verhot.

Huomioteippaus muotoonleikataan huurrekalvosta (40 mm ympyrä, välit 40 mm), ja asennetaan 1100 mm korkeudelle lattiasta.

